

Bošnjačko nacionalno vijeće u Republici Srbiji
Bosniac National Council in the Republic of Serbia
Национални савет бошњачке националне мањине

Na osnovu člana 10. Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018) i člana 14. Statuta Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji broj 54-12/2018 od 08.12.2018. godine, Bošnjačko nacionalno vijeće na 11. sjednici održanoj dana 29.12.2021. godine, donosi

ODLUKU O USVAJANJU IZVJEŠTAJA O RADU BOŠNJAČKOG NACIONALNOG VIJEĆA ZA 2021. GODINU

Član 1.

Usvaja se Izvještaj o radu Bošnjačkog nacionalnog vijeća za 2021. godinu u obliku kakav je dat u materijalu.

Član 2.

Izvještaj o radu Bošnjačkog nacionalnog vijeća za 2021. godinu je sastavni dio ove odluke.

Član 3.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.
Odluku objaviti na zvaničnoj internet stranici Bošnjačkog nacionalnog vijeća.

U Novom Pazaru, dana 29.12.2021. godine
Broj: 1076-09/2021

Bošnjačko nacionalno vijeće

IZVJEŠTAJ O RADU
BOŠNJAČKOG NACIONALNOG VIJEĆA
ZA 2021. GODINI

Novi Pazar
Decembar 2021. godine

SADRŽAJ

- I. UVOD
- II. FUNKCIONISANJE VIJEĆA
  - A. REDOVAN RAD ORGANA I RADNA TIJELA VIJEĆA
  - B. REDOVAN RAD IZVRŠNOG ODBORA VIJEĆA
    - 1. RAD IZVRŠNOG ODBORA PO OBLASTIMA
      - a) *Obrazovanje*
      - b) *Kultura*
      - c) *Informisanje*
      - d) *Službena upotreba bosanskog jezika i pisma*
    - 2. OSTALE AKTIVNOSTI IZVRŠNOG ODBORA
      - a) *Konkurs*
  - C. KOORDINACIJA I URED ZA KOORDINACIJU BOŠNJAČKIH VIJEĆA
    - 1. SJEDNICE KOORDINACIJE NACIONALNIH SAVJETA
    - 2. SJEDNICE UREDA KOORDINACIJE BOŠNJAČKIH VIJEĆA
- III. REDOVNE AKTIVNOSTI VIJEĆA
  - A. NACIONALNI DANI I TRADICIONALNE MANIFESTACIJE
  - B. ZNAČAJNE AKTIVNOSTI VIJEĆA
    - 1. POSJETE AMBASADORA
    - 2. POSJETE DELEGACIJE BNV INSTITUCIJAMA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU
    - 3. POSJETE I SASTANCI SA PREDSTAVNICIMA INSTITUCIJA I ORGANIZACIJA
    - 4. TRIBINE I KONFERENCIJE
    - 5. SVEČANI PRIJEMI
    - 6. IZLOŽBE
  - C. AKTIVNOSTI VIJEĆA POVODOM VAŽNIH DATUMA I DOGAĐAJA
  - D. SARADNJA SA ORGANIZACIJAMA I POTPISIVANJE SPORAZUMA
  - E. KONKURS I PODRŽANI PROJEKTI
    - 1. JAVNI KONKURS ZA PODSTICANJE PROJEKATA OD OPŠTEG INTERESA BOŠNJAKA
    - 2. PODRŽANI PROJEKTI
- IV. USTANOVE VIJEĆA
- V. POSEBNI IZVJEŠTAJI
  - A. OBRAZOVANJE
  - B. PRAVNA SLUŽBA
  - C. SLUŽBA INFORMISANJA
  - D. IZVJEŠTAJ O RADU PODRUČNOG UREDA U PRIJEPOLJU
- VI. PODACI O RADU GLAVNOG UREDA I SLUŽBI VIJEĆA

I. UVOD

Bošnjačko nacionalno vijeće je najviše političko i predstavničko tijelo sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji. Osnovano je 11. maja 1991. godine, pod imenom Muslimansko nacionalno vijeće Sandžaka (MNVS). Do 2003. godine Vijeće djeluje i radi pod nazivom Muslimansko nacionalno vijeće Sandžaka (BNVS), a nakon 2003. godine kao Bošnjačko nacionalno vijeće (BNV).

U periodu od osnivanja do 2003. godine, Bošnjačko nacionalno vijeće Sandžaka i njegovi predstavnici učestvovali su na velikom broju međunarodnih konferencija i drugih skupova posvećenih rješavanju krize u bivšoj Jugoslaviji: Mirovnoj konferenciji o Jugoslaviji, u Londonu, od 26. do 28. avgusta 1992. godine, Mirovnoj konferenciji u Ženevi, 16. i 17. septembra 1992. godine, i drugim. Zahvaljujući aktivnostima Bošnjačkog nacionalnog vijeća i njegovih predstavnika u tom periodu pitanje ostvarenja nacionalnih prava sandžačkih Bošnjaka i statusa Sandžaka internacionalizovano je na najvišem evropskom i svjetskom nivou.

Bošnjačko nacionalno vijeće je organizacija kojoj se Zakonom o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina povjeravaju određena javna ovlaštenja pa u skladu sa tim ima pravo da zauzima stavove, pokreće inicijative i preuzima mjere u vezi sa svim pitanjima koja su neposredno povezana sa položajem, identitetom i pravima Bošnjaka.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina definisao je pravo učešća Bošnjačkog nacionalnog vijeća u odlučivanju kao i samostalnosti odlučivanja o pojedinim pitanjima iz oblasti kulture, obrazovanja, informisanja, službene upotrebe jezika i pisma u cilju ostvarivanja kolektivnih prava nacionalne manjine na samoupravu u tim oblastima.

Programska orijentacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća za 2021. godinu bila je zasnovana na rezultatima praćenja i analize ostvarivanja kolektivnih prava u svim oblastima povezanim sa očuvanjem identiteta, statusom, položajem i pravima Bošnjaka u Republici Srbiji.

Bošnjačko nacionalno vijeće kao najviše političko i predstavničko tijelo Bošnjaka je u izvještajnom periodu radilo punim kapacitetom i ostvarilo sve planirane aktivnosti u cilju očuvanja identiteta Bošnjaka i unapređenja ostvarivanja prava te boljeg položaja Bošnjaka.

Djelovanje Bošnjačkog nacionalnog vijeća u izvještajnom periodu obilježilo je aktivno učešće u radnim grupama za izrade nacrtu izmjena zakona i prijedloga nacrtu strateških dokumenta koji se tiču prava i položaja nacionalnih manjina i manjinskih naroda u RS. Direktno ili indirektno kroz Koordinaciju nacionalnih savjeta predstavnici BNV su učestvovali u:

- izradi nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom informisanju i medijima;
- izrada nacrtu zakona i dopunama izmjena Zakona o kulturi;
- izrada nacrtu zakona i dopunama izmjena Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja
- upućeni prijedlozi u procesu izrade Strategije razvoja obrazovanja i vaspitanja u Srbiji do 2030 godine
- učešće u radnoj grupi za novi Akcioni plan za ostvarivanje prava nacionalnih manjina za pregovaračko poglavlje 23;

Posebno značajne aktivnosti u 2021. godini odnosile su se na oblast obrazovanja na bosanskom jeziku gdje je kontinuirano praćeno i analizirano ostvarivanje prava u ovoj oblasti. Na osnovu praćenja i analize ovog procesa definisani su izazovi i prepreke i pristupalo se rješavanju i podršci u njihovom prevazilaženju. Kroz realizaciju projekata u oblasti obrazovanja doprinijelo se unapređenju i kvaliteta i kvantiteta nastave na bosanskom.

Kroz vođenje statističkog istraživanja u oblasti obrazovanja na bosanskom jeziku za svaku odgojno-obrazovnu ustanovu ponaosob i analizom pokazatelja utvrđen je procentualni rast broja đaka u nastavi na bosanskom u odnosu na prethodnu godinu, na nivou Sandžaka, pa se pouzdano može reći da je obrazovanje na bosanskom jeziku u usponu

Nastava na bosanskom jeziku u sandžačkim školama počela je 2013. godine kada se za nju opredijelilo 4545 učenika. Svaka naredna godina bila je uspješnija od prethodne te, tako i u školskoj 2021/2022. godini nastavu na bosanskom jeziku pohađa 61% od ukupnog broja učenika u predškolskim, osnovnim i srednjim školama u Novom Pazaru, Tutinu, Sjenici i Prijepolju.

Analizom podataka iz prethodne godine, kada je procenat učenika u nastavi na bosanskom jeziku u odnosu na ukupni broj iznosio 59%, i ove školske godine sa 61%, utvrđen je porast učenika u nastavi na bosanskom jeziku od 2%.

Važno je napomenuti da u Brodarevu, opština Prijepolje, učenici već četvrtu godinu zaredom upisuju prvi razred osnovne škole birajući nastavu na bosanskom jeziku.

Aktivnosti u oblasti obrazovanja vezane za obuke nastavnika, stručno usavršavanje, izrada udžbenika za reformisane razrede, podrška izdavanju Priručnika za nastavnike kao i kontinuirano praćenje i podrška unapređenju kvaliteta nastave dali su veoma pozitivne rezultate u ovoj godini. U štampi je i Priručnik „Kratke crtice iz prošlosti Bošnjaka“ koji će biti od velike koristi učenicima, ali i nastavnicima historije u nastavi na bosanskom jeziku. Stručni odbori su pregledali i dali mišljenje na prijevode i rukopise 20 udžbenika u procesu reforme obrazovanja koja se ove godine i okončava, a zbog koje je dolazilo do kašnjenja udžbenika u prethodnim godinama. Sa okončanjem reforme obrazovanja koja se sprovodila na nivou države i koja nije zaobišla ni nastavu na bosanskom jeziku, završen je i proces izrade novih udžbenika tako da će od naredne školske godine svi udžbenici biti dostupni prije početka školske godine. U narednom periodu predstoji nam da sve svoje kapacitet usmjerimo na postizanju cilja, a to je da sva djeca pohađaju nastavu na svom maternjem jeziku i da je kvalitet nastave na bosanskom na visokom nivou.

Veliki dio svojih aktivnosti usmjerili smo u pravcu priprema oko nastupajućeg popisa stanovništva koji je odložen za 2022. godinu a čije pripreme su se intenzivno sprovodile od strane Republičkog zavoda za statistiku. Kroz Koordinaciju nacionalnih Vijeća u RS (čine je svi predsjednici nacionalnih Vijeća u RS) aktuelizovali smo ovo pitanje i nametnuli se kao predstavnici ispred Koordinacije u razgovorima sa državnim institucijama koje su zadužene za popis. Uz podršku OEBS-a i Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog naš zahtjev za aktivno učešće u pripremama i sprovođenju popisa, upućen Republičkom zavodu za statistike koji je zadužen i odgovora za ispravno sprovođenje popisa je prihvaćen. Naime, učešće predstavnika nacionalnih Vijeća u svim radnim tijelima od republičkog do lokalnog nivoa je u toku

realizacije čime ćemo aktivno učestvovati u procesu popisa pa time i biti u prilici da pratimo i ukazujemo na eventualne propuste a sve u cilju sprovođenja tačnog popisa. Plan izrade kampanje za popis stanovništva je u toku i biće u sljedećoj godini realizovan.

U cilju obilježavanja značajnih datuma za Bošnjake, Vijeće je u 2021. godini realizovalo sve planirane manifestacije uprkos epidemiološkim mjerama koje su nas pratile. U izvještajnom periodu u oblasti kulture, obrazovanja i službene upotrebe jezika i pisma Vijeće je podržalo 22 projekta u saradnji sa NVO i fizičkim licima. Projekti su u velikoj mjeri doprinijeli ostvarivanju postavljenih ciljeva u predmetnim oblastima.

Ono što je obilježilo ovu godinu je kršenje ljudskih i manjinskih prava od strane državnih institucija i visokih predstavnika države kao i nekih pojedinaca pa je veliki dio svojih aktivnosti Vijeće usmjerilo u tom pravcu. Upućivanjem reakcija domaćim nezavisnim tijelima (Zaštitniku građana i Kancelariji povjerenice za ravnopravnost) i međunarodnim institucijama ukazivali smo na kršenje ljudskih i manjinskih prava koje je u ovoj godini bilo evidentno. Podsjećamo na slučaj slanja nacionalističkih poruka sa sportskih manifestacija koje su direktno upućivane bošnjačkom narodu u Srbiji, negiranju bosanskog jezika kao maternjeg jezika Bošnjaka, slučaj oko izvođenja himne početkom školske godine te zastrašivanja nastavnika u nastavi na bosanskom jeziku kao i niz drugih sličnih događaja koji su obilježili ovu godinu. U svim kontaktima sa predstavnicima domaćih i međunarodnih nezavisnih tijela smo ukazivali na problem i argumentovano dokazivali kršenje ljudskih i manjinskih prava, a sve u cilju ostvarivanja pravne države i jednakosti pred zakonom.

U sljedećoj godini poseban akcenat stavit ćemo na popis stanovništva, gdje smo već izgradili preduslove da se predstavnici Vijeća uključe i da prate ovaj za nas od suštinske važnosti važan proces.

Nastavit ćemo svoje djelovanje zajedno sa Bošnjačkim vijećem u južnom Sandžaku u pravcu podrške formiranju regionalnih institucija i sprovođenju regionalnih sandžačkih projekata. Počeli smo već sa izradom plana održavanja Sandžačkih igara za 2022 godinu koje su zbog epidemiološke situacije izostale u prethodnom periodu a koje u 2022 godini planiramo da organizujemo u Rožajama. Također ćemo nastaviti još intenzivniju institucionalnu saradnju sa Bosnom i Hercegovinom, posebno je to planirano u oblasti obrazovanja i kulture.

Bošnjačko nacionalno vijeće odražava jedinstvo Bošnjačkog naroda, pa ćemo u skladu sa tim nastaviti politiku jedinstva Bošnjaka i pozivanju bošnjačkih regionalnih partija da zajednički, udruživanjem izbornih rezultata formiraju bošnjački blok a sve u cilju rješavanja nacionalnih pitanja i ostvarivanja nacionalnih interesa Bošnjaka i boljeg života svih građana u Sandžaku.

II. FUNKCIONISANJE VIJEĆA

A. REDOVAN RAD ORGANA I RADNIH TIJELA VIJEĆA

Bošnjačko nacionalno vijeće u skladu sa zakonom i svojim Statutom, preko svojih organa samostalno sprovodi data ovlaštenja koja su mu data u oblasti obrazovanja, kulture, informisanja i službene upotrebe jezika i pisma.

Vijeće u skladu sa zakonom inicira donošenje i prati sprovođenje zakona i drugih propisa iz oblasti kulture, obrazovanja, informisanja i službene upotrebe jezika i pisma kao i drugih propisa kojima se uređuju Ustavom garantovana prava Bošnjaka. Vijeće je zakonom ovlašteno da zauzima stavove, pokreće inicijative i preduzima mjere u vezi sa svim pitanjima koja su neposredno povezana sa položajem, identitetom i pravima Bošnjaka

U skladu sa Statutom i Poslovníkom Vijeća, Sjednice Vijeća se održavaju po potrebi, a najmanje jednom u šest mjeseci. Svečana sjednica Vijeća se održava radi obilježavanja nacionalnih blagdana Bošnjaka, a može se održati i drugim svečanim povodom. U izvještajnom periodu Vijeće je održalo tri sjednice:

- 9. redovna sjednica (11. 05. 2021.)
- svečana sjednica povodom obilježavanja 11. maja –Dana Bošnjačke nacionalne zastave (11. 05. 2021.)
- 10. redovna sjednica (05.11. 2021.)

U planu je i četvrta sjednica Vijeća, koja se održava u posljednjoj sedmici decembra.

Izvršni odbor Vijeća u skladu sa svojim ovlaštenjima koja su mu data poslovníkom i statutom Vijeća pored ostalog, priprema prijedlog Statuta, finansijskog plana (budžeta), finansijskog izvještaja i završnog računa Vijeća, utvrđuje prijedloge odluka koje donosi Vijeće te sprovodi i kontroliše izvršavanje odluka Vijeća.

Izvršni odbor Vijeća je zadužen da sprovodi povjerena ovlaštenja iz oblasti obrazovanja na bosanskom jeziku, bošnjačke kulture, službene upotrebe bosanskog jezika i pisma i informisanja na bosanskom jeziku te razmatra prijedloge o zauzimanju stavova, pokretanja inicijativa i preduzimanja mjera u vezi sa svim pitanjima koja su neposredno povezana sa položajem, identitetom i pravima pripadnika bošnjačke nacionalne manjine;

Izvršni odbor je, pridržavajući se propisanih COVID mjera, održavao sjednice kako u Glavnom uredu Vijeća tako i putem online platformi.

U izvještajnom periodu Izvršni odbor Vijeća je održao 29 sjednica:

- 13 redovnih sjednica, zasjedanje u Glavnom uredu;
- 1 redovna sjednica, zasjedanje u Uredu u Prijepolju;
- 11 redovnih sjednica, preko Viber platforme i
- 4 redovne elektronske sjednice (mejl izjašnjavanje);

Stručni odbori Vijeća u skladu sa poslovnikom i statutom Vijeća pripremaju prijedloge odluka, pripremaju strategije, planove, programe, platforme i pokreću inicijative za potrebe Vijeća radi ostvarivanja prava Bošnjaka garantovanih Ustavom i zakonom. Stručni odbori Vijeća imaju ovlaštenja da iniciraju raspravu o pojedinim pitanjima kao i da obavljaju i druge poslove u skladu sa zakonom, Statutom i odlukama Vijeća.

U 2021. godini u Bošnjačkom nacionalnom vijeću je održano 16 sjednica odbora Vijeća:

- Održano je 5 sjednica Odbora za obrazovanje;
- Održane su 3 sjednice Odbora za kulturu;
- Održane su 2 sjednice Odbora za informisanje;
- Održano je 5 sjednice Odbora za službenu upotrebu jezika i pisma;
- Održana je 1 sjednica Odbora za kontrolu i nadzor ostvarivanja prava Bošnjaka.

B. REDOVAN RAD IZVRŠNOG ODBOR VIJEĆA

U skladu sa Statutom i poslovnikom Vijeća, Članovi Izvršnog odbora, starajući se o sprovođenju ovlaštenja iz oblasti za koju su zaduženi, shodno zakonu i Statutu na održanim sjednicama, usvojili su:

- Odluku o usvajanju Izvještaja o godišnjem popisu čiji je sastavni dio i Izvještaj o popisu umjetničkih slika na dan 31.12.2020.godine;
- Rješenje o formiranju komisije za dodjelu sredstava fizičkim i pravnim licima za finansiranje i sufinansiranje projekata od opšteg interesa za Bošnjake, za predsjednika Komisije izabrana je dr. Amela Malićević, doktor didaktičko – metodičke nauke;
- Odluku kojom su podržana 22 projekta pristigla na Javnom konkursu za dodjelu sredstava iz budžeta Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji za podsticanje projekata od opšteg interesa Bošnjaka koje realizuju fizička i pravna lica za 2021. godinu;
- Odluku o obrazovanju komisije za izbor najboljih likovnih radova na nagradnom konkursu „MOJA ZASTAVA, MOJ PONOS“, za predsjednika Komisije izabrana je dr. Amra Jejna, a za članove Komisije Rešad Prtinac i Ajla Hrvacánin;
- Odluku kojom je dato pozitivno mišljenje na inicijativu Školskog odbora OŠ „Bratstvo – jedinstvo“ u Dugoj Poljani za promjenu imena škole u naziv „Dr. Dževad Ljajić“;
- Odluku o usvajanju završnog računa Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji za 2020. godinu;
- Odluku o usvajanju revizorskog izvještaja za 2020. godinu;
- Odluku o dodjeli Plakete Bošnjačkog nacionalnog vijeća prof. dr. Šefćetu Fahru Zatriću i mr. Emiru Ugljaninu za izuzetan doprinos u unapređenju položaja i ostvarivanju prava i sloboda Bošnjaka Sandžaka u Republici Srbiji;
- Odluku o dodjeli pohvalnica za istaknut humanitaran rad u protekloj godini, pojedincima koji su se protekle godine istakli, samostalno ili u okviru svojih institucija, u humanitarnom radu;
- Odluku o usvajanju Programa svečane dodjele vaučera učenicima generacije za školsku 2020/21. godinu;
- Odluku o podršci projekta „Sandžačka šuma Turskoj“;
- Odluku o angažovanju prevodioca i lektora za prevođenje školske evidencije za „Prosvetni pregled“;
- Odluku o angažovanju prevodioca za reklamnu kampanju MUP-a „Bezbjednost na internetu“;
- Odluku o angažovanju urednika za udžbenike u nastavi na bosanskom jeziku za udžbenike u procesu reforme.

1. RAD IZVRŠNOG ODBORA PO OBLASTIMA

U 2021. godini Izvršni odbor je, na prijedlog stručnih odbora, tijela i stručnih saradnika u odborima Vijeća, donio različite odluke koje su od velikog značaja za unapređenje i rad u četiri oblasti u kojima Vijeće ima ovlaštenja.

a) *Obrazovanje*

U oblasti obrazovanja, u izvještajnom periodu, članovi Izvršnog odbora su na prijedlog Odbora za obrazovanje razmatrali zahtjeve, te na osnovu praćenja rada i postignutih rezultata, a cilju unapređenja ostvarivanja prava u oblasti obrazovanja, donijeli više odluka i mišljenja na zahtjeve obrazovno-ogodgojnih ustanova.

Pozitivna mišljenja na Plan upisa:

- učenika za školsku 2021/22. godinu „Gimnazije“ u Tutinu;
- učenika za školsku 2021/22. godinu „Tehničke škole“ u Tutinu;

Negativno mišljenje na Plan upisa:

- u srednje škole u Novom Pazaru za školsku 21/22. godinu, u skladu sa mišljenjem Odbora za obrazovanje Bošnjačkog nacionalnog vijeća;
- u srednje škole u Sjenici za školsku 2021/22. godinu;

Pozitivno mišljenje na izbor direktora:

- Sadete Nasufović - OŠ „Vuk Karadžić“ iz Tutina;
- Šerife Preljević - Medicinska škola „Dva heroja“ iz Novog Pazara;
- Sanele Međedović - OŠ „Đura Jakšić“ iz Novog Pazara, selo Trnava;
- Vildane Ćurkić - OŠ „Desanka Maksimović“ iz Novog Pazara;
- Sabine Hoćanin - Predškolske ustanove „Mladost“ iz Novog Pazara;
- Isa Ćorovića - „Ugostiteljsko-turističke škole“ iz Novog Pazara;
- Sabahete Mušina – PU „Habiba Stočević“ iz Tutina;
- Rafeta Zornića – OŠ „Vuk Karadžić, Kladnica – Sjenica;
- Dejana Kolundžića – OŠ „Bratstvo“ Novi Pazar;

Negativno mišljenje na izbor direktora:

- Dva kandidata - Tehničko-poljoprivredne škole iz Sjenice;

Utvrdjeni prijedlozi za članove Školskih odbora:

- U OŠ „Vuk Karadžić“ iz Kladnice, Sjenica iz reda predstavnika lokalne samouprave;
- U Gimnaziji „Jezdimir Lović“ u Sjenici iz reda predstavnika lokalne samouprave;
- U OŠ „Avdo Međedović“ u Novom Pazaru iz reda predstavnika lokalne samouprave;
- U OŠ „Jovan Jovanović Zmaj“, Raždaginja, Sjenica iz reda predstavnika lokalne samouprave;

- U OŠ „Halifa bin Zaid Al Nahjan” Dohoviće iz Novog Pazara iz reda predstavnika lokalne samouprave;
- U OŠ „12.decembra“ u Sjenici iz reda predstavnika lokalne samouprave;
- U SŠ „Tehnička škola“ u Tutinu iz reda predstavnika lokalne samouprave;

U cilju unapređenja nastave na bosanskom jeziku, u postupku izrade i prevođenja udžbenika kao i procesu reforme obrazovanja koja za sobom nosi izmjenu udžbenika za nastavu na bosanskom jeziku, Izvršni odbor je utvrdio proceduru i sproveo postupak davanja saglasnosti na vjerodostojnost prijevoda udžbenika sa srpskog na bosanski jezik te davanja mišljenja na rukopise udžbenika na bosanskom jeziku za veliki broj udžbenika.

Date saglasnosti na prijevod/rukopis udžbenika:

- Likovna kultura za 8. razred, izdavačke kuće Klett;
- Matematika za 8. razred, izdavačke kuće Matematiskop;
- Fizika udžbenik za 8. razred osnovne škole, autora Marine Radivojević
- Tehnika i tehnologija udžbenik za 8. razred osnovne škole, autora Nenada Stamenkovića i Alekse Vučićevića;
- Biologija za 8. razred, autora Gorana Korićanca, Ane Đorđević i Vesne Alijanić;
- Hemija 8 i Zbirka zadataka sa laboratorijskim vježbama 8, izdavačke kuće Klett, autorica dr. Dragice Trivić i dr. Vesne Milanović;
- Matematika za 4. razred osnovne škole, autora Branislava Popovića i Nenada Vulovića, izdavačke kuće „Klett“ d.o.o. iz Beograda;
- Informatika i računarstvo 8. razred osnovne škole, autora Svetlane Mandić, izdavačke kuće „Klett“ d.o.o. iz Beograda;
- Matematika – radna sveska za 1 i 2. razred osnovne škole, autora Marine Vićentijević, Vesne Erić i Vesne Anđelić;
- Matematika – Radna sveska za 4. razred osnovne škole, autora Marine Vićentijević, Vesne Erić i Vesne Anđelić, izdavačke kuće „Atos“ iz Kragujevca;
- Digitalni svijet za 2. razred osnovne škole, autora: Marina Injac, Jovan Jovanović, Stefan Popović;
- na rukopis udžbenika Bosanski jezik 4 – Čitanka za četvrti razred osnovne škole, autora Sanele Međedović i Adele Melajac;
- rukopis udžbenika Bosanski jezik 1 – Radna sveska za prvi razred osnovne škole, autora Marine Vićentijević, Zore Milošević i Vesne Erić, Vesne Anđelić i Mejreme Gicić
- rukopis udžbenika Bosanski jezik 3 – Radna sveska za treći razred osnovne škole, autora Marine Vićentijević, Zore Milošević i Vesne Erić, Vesne Anđelić i Mejreme Gicić;
- rukopis udžbenika Bosanski jezik 4 – Radna sveska za četvrti razred osnovne škole, autora Marine Vićentijević, Zore Milošević i Vesne Erić, Vesne Anđelić i Mejreme Gicić;

- rukopis udžbenika Bosanski jezik 2 – Radna sveska za drugi razred osnovne škole, autora Marine Vićentijević, Zore Milošević i Vesne Erić, Vesne Anđelić i Mejreme Gicić;

Prijevodi udžbenika na koje Izvršni odbor nije dao saglasnosti:

- Biologija za 8. razred, autora Gorana Korićanca, Ane Đorđević i Vesne Alijanić, izdavačka kuća Klett;
- Istorija za 8. razred osnovne škole, autora Aleksandra Todosijevića i dr. Sanje Petrović Todosijević, izdavačka kuća Klett;
- Priroda i društvo 4 (kako izdavačke kuće Klett, tako i izdanja od izdavačkih kuća Freska i Logos)
- Geografija za 8. razred osnove škole izdavačke kuće Klett;

Članovi Izvršnog odbora u 2021. godini, u okviru svojih zakonskih ovlašćenja, a na osnovu zahtjeva osnovnih škola, razmatrali su zahtjeve osnovnih škola u Sandžaku u vezi sa formiranjem odjeljenja. Na osnovu Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, izdali su pozitivna mišljenja na formiranje odjeljenja koja broje manje od 15 upisanih učenika, za ostvarivanje obrazovno-vaspitanog rada na bosanskom maternjem jeziku i to:

- na osnovu zahtjeva OŠ „Aleksa Šantić“, Crkvine, Tutin, i u skladu sa voljom roditelja, dato je pozitivno mišljenje na formiranje odjeljenja prvog razreda za manje od 15 učenika;
- na osnovu zahtjeva OŠ „Dositej Obradović“ iz Osaonice, Novi Pazar dato je pozitivno mišljenje za ostvarivanje obrazovno-vaspitanog rada na bosanskom maternjem jeziku za manje od 15 učenika upisanih u prvi i peti razred;
- na osnovu zahtjeva OŠ „Svetozar Marković“ Brodarevo, Prijepolje, dato je pozitivno mišljenje za formiranje odjeljenja za ostvarivanje obrazovno-vaspitanog rada na bosanskom jeziku, u matičnoj školi za manje od 15 učenika upisanih u prvi razred, kao i u izdvojenom odjeljenju ove škole u selu Potok za manje od 15 učenika upisanih u prvi i drugi razred;
- na osnovu zahtjeva OŠ „Halifa bin Zaid Al Nahjan“ Dojeviće, Novi Pazar dato je pozitivno mišljenje za ostvarivanje obrazovno-odgojnog rada na bosanskom maternjem jeziku u Osnovnoj školi za manje od 15 učenika;
- na osnovu zahtjeva OŠ „Svetozar Marković“, u izdvojenome odjeljenje u Gonju, dato je pozitivno mišljenje na formiranje odjeljenja trećeg razreda za manje od 15 učenika u kojima će se obrazovno-odgojni rad ostvarivati na bosanskom jeziku

b) *Kultura*

U oblasti kulture, u izvještajnom periodu, članovi Izvršnog odbora su na prijedlog Odbora za kulturu kao i stručne službe Vijeća razmatrali zahtjeve, te u cilju unapređivanja ostvarivanja prava u oblasti kulture, donijeli više odluka i mišljenja te su utvrđeni prijedlozi programa obilježavanja manifestacija i događaja u Vijeću i to:

- dato je Mišljenje Ministarstvu kulture i informisanja za projekte na Konkursu za sufinansiranje projekata proizvodnje medijskih sadržaja na jezicima nacionalnih manjina u 2021. godini prema prioritetima od značaja za Bošnjačku nacionalnu zajednicu u Republici Srbiji;
- dato je Mišljenje sa utvrđenom listom prioriteta za projekte pristigle na Konkursu Ministarstva kulture za sufinansiranje iz oblasti savremenog stvaralaštva od značaja za Bošnjačku nacionalnu zajednicu u Republici Srbiji;
- utvrđen je prijedlog programa obilježavanja Bajramskog prijema za Ramazanski bajram;
- utvrđen je prijedlog programa obilježavanja 11. maja Dana bošnjačke nacionalne zastave;
- utvrđen je prijedlog programa obilježavanja projekta Likovna kolonija „Sjenica 2021“;
- utvrđen je prijedlog programa obilježavanja 28. septembra – Dana Bošnjaka;
- utvrđen je prijedlog programa obilježavanja 25-27. oktobra - Dani samoopredjeljenja;
- utvrđen je prijedlog programa obilježavanja 20. novembra – Dana Sandžaka.

Aktivnosti u vezi postavljenja kamene ploče na Fatihov most u naselju Šarampov, opština Prijepolje

- Nakon upoznavanja sa trenutnim stanjem u vezi sa postavljanjem ploče sa historijskim podacima na rekonstruisanom Fatihovom mostu u Šarampov, opština Prijepolje kao i dostavljanjem Mišljenja od Zavoda za zaštitu spomenika Kraljevo Izvršni odbor Vijeća je posjetio Prijepolje gdje su održali sjednicu Izvršnog odbora i press konferenciju na Fatihovom mostu. Na press konferenciji je zatraženo da se, u skladu sa zaključkom Zavoda za zaštitu spomenika kulture Kraljevo, vrati kamena ploča na most (februar 2021.)
* Zavod za zaštitu spomenika kulture Kraljevo podržao je inicijativu Bošnjačkog nacionalnog vijeća za vraćanje kamene ploče na Fatihov most u Šarampov, opština Prijepolje, tabla koja sadrži podatak o posljednjoj obnovi mosta tokom osmanske vladavine (29. juni 2021.).
- Upućen je dopis općini Prijepolje kao urgencija da se dozvoli realizacija Inicijative Bošnjačkog nacionalnog vijeća o postavljenju kamene ploče u Fatihov most.
- Zatražen je sastanak sa Ministrom kulture i informisanja i Ministrom za ljudska i manjinska prava, na temu – Inicijativa BNV u vezi postavljenja kamene ploče u Fatihov most, u naselju Šarampov, opština Prijepolje. (27. oktobar 2021.)

Aktivnosti u vezi utvrđivanja tradicionalnog naziva Fatihov most u naselju Šarampov, opština Prijepolje:

- Izvršni odbor započeo aktivnosti u postupku donošenja odluke Vijeća da se mostu u naselju Šarampov utvrdi tradicionalni naziv;
- Utvrđeni prijedlog odluke, u skladu sa ovlaštenjima Izvršnog odbora a na osnovu Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina u kojem je precizirano da nacionalna vijeća utvrđuju tradicionalne nazive u mjestima u kojima je u službenoj upotrebi jezik te nacionalne manjine, pripremljen je za sjednicu Vijeća (28. maj 2021.)
- Bošnjačko nacionalno vijeće je na svojoj 10. redovnoj sjednici, u skladu sa zakonom i svojim ovlaštenjima potvrdilo odluku Izvršnog odbora Vijeća kojom je utvrđen tradicionalni naziv „Fatihov most“ za most u naselju Šarampov u Prijepolju. (5.novembra 2021.)
- Odluka o utvrđivanju tradicionalnog naziva mosta u naselju Šarampov u Prijepolju objavljena u „Službenom glasniku RS br.108/2021-14“ dana 16.11.2021.god.

c) *Informisanje*

U oblasti informisanja na bosanskom jeziku, u izvještajnom periodu, članovi Izvršnog odbora su na prijedlog Odbora za informisanje kao i materijala koje su spremale stručne službe Vijeća, razmatrali pristigle zahtjeve od Ministarstva kulture i lokalne samouprave, te u cilju unapređenja ostvarivanja prava u oblasti informisanja utvrdili su listu projekata i izdali dva mišljenja i to:

- mišljenje na projekte pristigle na Konkursu za sufinansiranje projekata u oblasti javnog informisanja Grada Novog Sada u 2021. godini, prema prioritetima, za projekte od značaja za Bošnjake;
- pozitivno mišljenje na projekte pristigle na republičkom Konkursu MKII za sufinansiranje medijskih sadržaja na jezicima nacionalnih manjina u 2021. godini.

d) *Službena upotreba bosanskog jezika i pisma*

U cilju unapređenja ostvarivanja prava koja se tiču službene upotrebe bosanskog jezika i pisma, Izvršni odbor je u ovom izvještajnom periodu, na osnovu prijedloga Odbora za službenu upotrebu jezika i pisma, pokrenuo postupak utvrđivanja stanja u vezi sa službenom upotrebom jezika na nivou Sandžačkih opština. Sa tim ciljem upućeni dopisi svim lokalnim samoupravama za dobijanje informacija o detaljima u vezi sa upotrebom jezika i pisma, kao što su: da li su angažovani lektori za bosanski jezik, da li je dokumentacija u lokalnoj samoupravi prevedena i na bosanski jezik, da li građani mogu da dobijaju dokumentaciju i akta na bosanskom jeziku i druga pitanja od značaja za službenu upotrebu jezika i pisma.

2. OSTALE AKTIVNOSTI IZVRŠNOG ODBORA

U ovom izvještajnom periodu, tj. u 2021. godini, članovi Izvršnog odbora su na prijedlog Odbora u Vijeću kao i stručnih službi Vijeća, ali i na osnovu pristiglih zahtjeva koji su proistekli iz redovnih aktivnosti i procedura rada osnovnih škola, lokalnih samouprava, izdavačkih kuća, raznih ustanova, pravnih i fizičkih lica razmatrali, utvrđivali te donosili zaključke, mišljenja i odluke.

- Članovi Izvršnog odbora su razmatrali i predložili 3 člana za predstavnike Bošnjaka u Savjetu za međunacionalne odnose koje bira Skupština grada Novog Pazara;
- Članovi Izvršnog odbora su razmatrali i predložili predstavnike Bošnjačkog nacionalnog vijeća u savjetima koje formira Skupština grada Novog Pazara i to:
  1. Savjet za nadzor i kontrolu ostvarivanja prava i sloboda Bošnjaka;
  2. Savjet za zapošljavanje;
  3. Savjet za razvoj grada;
  4. Savjet za zaštitu lokalne samouprave;
  5. Savjet za mlade;
  6. Korisnički savjet javnih službi.
- Članovi Izvršnog odbora Bošnjačkog nacionalnog vijeća su jednoglasno predložili člana za predstavnika Bošnjaka u Savjetu za međunacionalne odnose koje bira Skupština opštine Priboj.
- Članovi Izvršnog odbora Bošnjačkog nacionalnog vijeća jednoglasno su predložili člana za predstavnika Bošnjaka u Savjetu za međunacionalne odnose koje bira Skupština opštine Prijepolje.
- Članovi Izvršnog odbora Bošnjačkog nacionalnog vijeća su razmatrali, utvrdili i predložili imena članova Saveta za međunacionalne odnose koje imenuje Skupština opštine Bač.

a) *Konkurs*

Jedna od važnijih oblasti kojima se Izvršni odbor bavio u toku 2021. godine jesu konkursi koje je Vijeće sprovelo u okviru svojih aktivnosti i nadležnosti kao i konkursi na koje je Vijeće u postupku izbora, izdavalo mišljenje i utvrđivalo prioritete za pristigle projekte:

- Članovi Izvršnog odbora Bošnjačkog nacionalnog vijeća su razmatrali i dali pozitivno mišljenje za projekte na bosanskom jeziku pristigle na Konkurs za sufinansiranje projekata iz budžeta Grada Novog Pazara;
- Članovi Izvršnog odbora Bošnjačkog nacionalnog vijeća su razmatrali i dali saglasnost na tekst Javnog konkursa i donijeli odluku za raspisivanje Javnog konkursa za dodjelu sredstava iz budžeta Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji za podsticanje projekata od opšteg interesa za Bošnjake koje realizuju pravna i fizička lica;
- Članovi Izvršnog odbora Bošnjačkog nacionalnog vijeća su razmatrali i dali pozitivno mišljenje Opštinskom vijeću Opštine Tutin za projekte pristigle na Javnom pozivu koji se odnose na informisanje na bosanskom jeziku odnosno na ostvarivanje prava na informisanje na bosanskom jeziku; (uputili preporuku da se na sljedećem konkursu predvidi dio koji bi se odnosio samo na informisanje na bosanskom jeziku i to u skladu sa potrebama stanovništva odnosno u skladu sa nacionalnom i jezičkom strukturom stanovništva Opštine Tutin);
- Članovi Izvršnog odbora Bošnjačkog nacionalnog vijeća su razmatrali i dali saglasnost za projekte koje je izradila stručna služba Vijeća za tradicionalne manifestacije kojima se Vijeće prijavljuje na Konkurs u oblasti savremenog stvaralaštva, a koji doprinose unapređenju kulturnih djelatnosti nacionalnih manjina u Republici Srbiji u 2021. godini i to:
  1. Likovna kolonija „SJENICA 2021“;
  2. Smotra bošnjačkih narodnih igara SBONI 2021;
  3. Festival sandžačke sevdalinke FESS 2021;
  4. Sandžački književni susreti SAKS 2021.

C. KOORDINACIJA I URED ZA KOORDINACIJU BOŠNJAČKIH VIJEĆA

Bošnjačko nacionalno vijeće je redovno prisustvovalo sjednicama Koordinacije nacionalnih savjeta nacionalnih manjina i Ureda za koordinaciju Bošnjačkih vijeća i u skladu sa situacijom u vezi pandemije održavalo redovne kontakte i online sastanke.

1. SJEDNICE KOORDINACIJE NACIONALNIH SAVETA

- Sjednica Koordinacije nacionalnih savjeta nacionalnih manjina (online, 26. 02. 2021.)
- Sjednica Koordinacije nacionalnih savjeta nacionalnih manjina (online, 05. 03. 2021.)
- Sjednica Koordinacije nacionalnih savjeta nacionalnih manjina (online, 30. 03. 2021.)
- Sjednica Savjeta za nacionalne manjine (Beograd, 31. 03. 2021.)
- Sjednica Koordinacije nacionalnih savjeta nacionalnih manjina (online, 11. 05. 2021.)
- Online sastanak sa Visokim komesarom za nacionalne manjine, ambasadorom Kairatom Abdrakhmanovim zajedno sa predstavnicima drugih nacionalnih manjina (14. 06. 2021.)
- Sjednica Koordinacije nacionalnih vijeća (online, 29. 06. 2021.)
- Sjednica Koordinacije nacionalnih savjeta nacionalnih manjina (online, 28. 10. 2021.)
- Sjednica Koordinacije nacionalnih vijeća (online, 03. 11. 2021.)
- Sjednica Koordinacije nacionalnih savjeta nacionalnih manjina (online, 7. 12. 2021.)

Nacionalni savet kroz rad Koordinacije nacionalnih savjeta nacionalnih manjina sprovode veliki broj aktivnosti koje zahtijevaju zajednički rad više ili svih nacionalnih savjeta. Na sjednicama se usaglašavaju aktivnosti koje sprovode svi nacionalni savjeti iz raznih oblasti te usaglašavaju odgovori i aktivnosti kada se zahtjeva od strane državnih organa ili međunarodnih organizacija.

Neke od aktivnosti koje su sprovedene kroz Koordinaciju nacionalnih savjeta nacionalnih manjina:

- Sastanak sa predstavnicima Zavoda za statistiku na kojem su predstavljeni stavovi sa koordinacije o učešću u popisnim aktivnostima; Bošnjačko nacionalno vijeće je delegirano da zastupa stavove Koordinacije i svih nacionalnih savjeta kada su u pitanju popisne aktivnosti; predstavnici savjeta su jedinstvenog stava da se traži učešće u radu popisnih aktivnosti i popisnih komisija na svim nivoima, od republičkog do lokalnog;
- Usaglašeni stavova u vezi sa Predlogom strategije razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030 godine.
- Usaglašeni stavovi u vezi sa Izmjenama i dopunama Zakona o kulturi;

- Usaglašeni su prijedlozi za učešće predstavnika u popisnim komisijama na lokalnom nivou u opštinama u kojima je iskazano interesovanje a u kojima ima dovoljan broj pripadnika određene nacionalne zajednice;
- Imenovani su predstavnici Koordinacije za učešće u Radnoj grupi za izradu Nacrta zakona o izmjeni i dopuni Zakona o javnom informisanju i medijima;
- Utvrđen je predloga za članove Posebne radne grupe za pripremu teksta Predloga akcionog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjine;
- Utvrđen je predstavnika Koordinacije za članove Nacionalnog saveta za kulturu Republike Srbije;

2. SJEDNICE UREDA KOORDINACIJE BOŠNJAČKIH VIJEĆA

- 8. sjednica Ureda za koordinaciju bošnjačkih vijeća (11. 09. 2021)
Za predsjedavajuću Ureda imenovana je predsjednica Bošnjačkog nacionalnog vijeća dr. Jasmina Curić a za izvršnog sekretara Ureda mr.sc. Emira Zlatara iz Vijeća kongresa bošnjačkih intelektualaca.

III. REDOVNE AKTIVNOSTI VIJEĆA

Bošnjačko nacionalno vijeće je u cilju ostvarivanja prava, a na osnovu ovlaštenja koja su mu zakonima data, realizovalo različite projekte iz oblasti obrazovanja, kulture, informisanja i službene upotrebe jezika i pisma.

Vijeće je radi unapređenja rada adekvatno radilo na razvijanju saradnje sa drugim nacionalnim savjetima, međunarodnim i domaćim organizacijama, udruženjima, društvima i brojnim drugim domaćim i međunarodnim organizacijama te u tom cilju organizovalo, uzelo učešće u organizaciji i prisustvovalo na brojnim sastancima, skupovima, okruglim stolovima, tribinama i svečanostima.

Bošnjačko nacionalno vijeće je u cilju unapređenja ostvarivanja prava iz oblasti obrazovanja i unapređenja realizacije nastave na Bosanskom jeziku izvršilo ispitivanje i analizu upisa učenika u svim sandžačkim predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama. Predstavници Vijeća zaduženi za obrazovanje, sa tim ciljem, kontinuirano održavaju sastanke sa svim direktorima obrazovnih ustanova, organizuju redovne posjete školama gdje učestvuju i razgovora sa roditeljima.

Pored obaveza koje ima po zakonu u vezi sa obrazovanjem (izrada Programa nastave i učenja, izrada udžbenika, davanje saglasnosti i mišljenja na udžbenike i rukopise udžbenika prevedenih na bosanski jezik, prevođenje školskih obrazaca i evidencija i dr.), Vijeće konstantno pruža podršku obrazovnim ustanovama kroz organizovanje redovnih seminara, tribina, okruglih stolova te akreditovanih i drugih programa stručnog usavršavanja.

Vijeće sandžačkim obrazovnim ustanovama pruža podršku unapređenju kako nastave na bosanskom jeziku tako i uopšte realizaciju nastave kroz donacije i pomoći koje iz svojih sredstava donira školama u vidu obezbjeđivanja nastavnih sredstava, školske opreme i drugih sredstava.

Jedan od najznačajnijih projekata u oblasti obrazovanja jeste projekat obezbjeđivanja udžbenika učenicima u nastavi na bosanskom jeziku, koje Vijeće već tradicionalno realizuje, kako iz svojih sredstava tako uz pomoć međunarodnih organizacija, gdje je kako u 2021. godini tako i unazad nekoliko godina, obezbijeđeno na nekoliko desetina hiljada besplatnih udžbenika za učenike predškolskog uzrasta, osnovnih i srednjih škola.

Bošnjačko nacionalno vijeće je za djecu, koja za 2021/22. godinu upisuju predškolski program u nastavi na bosanskom jeziku, obezbijedilo besplatan komplet udžbenika. Pored udžbenika, obezbijeđene su sveske i školski pribor. Sveske i školski pribor su donacija donatora iz R. Turske.

A. NACIONALNI DANI I TRADICIONALNE MANIFESTACIJE

U oblasti zaštite i unapređenja kulture Bošnjaka, Vijeće je organizovalo proslave i manifestacije u okviru obilježavanja značajnih datuma bitnih za Bošnjake:

- **21. FEBRUAR - DAN ŠKOLSTVA NA BOSANSKOM JEZIKU U SANDŽAKU**
  - o Promocija Edicije: „*Interpretacije iz bošnjačke književnosti*“;
  - o KONFERENCIJA: „Stanje i perspektive maternjeg jezika“;
  - o Potpisivanje sporazuma o saradnji između Bošnjačkog nacionalnog vijeća i Bošnjačke kulturne zajednice „Preporod“, BiH;
  - o Posjeta učenika OŠ „Desanka Maksimović“.

- **11. MAJ – DAN BOŠNJAČKE NACIONALNE ZASTAVE**
  - o Konkurs „Moja zastava moj ponos“ namijenjen za predškolski uzrast i učenike osnovnih škola od 1. do 4. razreda, u tri kategorije;
  - o Redovna sjednica Vijeća povodom obilježavanja 30 godina od osnivanja Vijeća;
  - o Svečana sjednica Vijeća;
  - o Svečano podizanje zastave na platou ispred BNV;
  - o Otvaranje izložbe i predstavljanje nagrađenih i svih radova pristiglih na likovnom konkursu i dodjela nagrada dobitnicima za likovni konkurs „Moja zastava moj ponos“;
  - o Kulturno umjetnički program na platou ispred BNV;
  - o Defile učesnika Smotre bošnjačkih narodnih igara SBONI 2021.

- **11. JUL – DAN SJEĆANJA**
  - o Izložba fotografija „Diplomatski put Alije Izetbegovića“ Bošnjačko nacionalno vijeće u saradnji sa JU Muzej „Alija Izetbegović“. (09. 07. 2021.);
  - o Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća prisustvovala je obilježavanju 26. godine od genocida nad Bošnjacima u Srebrenici. (11.07.2021.)

- **5. SAZIV LIKOVNE KOLONIJE SJENICA 2021**
  - o Povodom obilježavanja stogodišnjice Sjeničke konferencije u Sjenici je 10. avgusta 2017. godine počela Likovna kolonija “Sjenica 2017” u organizaciji Bošnjačkog nacionalnog vijeća. Tada je usvojena ideja sandžačkih slikara da ova kolonija postane trajna, samoodrživa institucija i dobije međunarodni karakter. Bošnjačko nacionalno vijeće, najviše predstavničko tijelo Bošnjaka Sandžaka, je dane 13. i 14. avgust proglasilo za dane od posebnog značaja za Bošnjake. Ove godine u avgustu održan je 5. saziv Likovne kolonije „Sjenica 2021“.

8 umjetnika iz Sandžaka, Vojvodine, Makedonije, Republike Turske i Bosne i Hercegovine učestvovalo je na 5. sazivu Kolonije koja je bila održana u Sjenici. Selektor Kolonije bio je mr. Medžid Fakić, koji je ujedno i član Odbora za kulturu. Umjetnici su naslikali po dvije slike što ukupno čini 16 slika koje ostaju u vlasništvu Bošnjačkog nacionalnog vijeća.

U okviru programa obilježavanja 28. septembra Dana Bošnjaka bila je upriličena izložba slika sa Kolonije u Bošnjačkom nacionalnom vijeću.

- **28. SEPTEMBAR - DAN BOŠNJAKA**

- Seminar: „Metode rada u nastavi historije – ishodi učenja“;
- Snimanje emisije: „28. Septembar Dan Bošnjaka“ i emitovanje na RTVNP;
- Prijem povodom Dana Bošnjaka;
- Izložba slika sa Likovne kolonije „Sjenica 2021“;
- Centralna svečanost povodom obilježavanja 28. Septembra Dana Bošnjaka, održana je u Skoplju, u organizaciji BNV u Sjevernoj Makedoniji. Predsjednica Vijeća dr. Jasmina Curić u svojstvu predsjedavajuće Ureda koordinacije bošnjačkih vijeća obratila se prisutnima i podsjetila na značaj ovog nacionalnog blagdana Bošnjaka.

- **25-27. OKTOBRA – DANI SAMOOPREDJELJENJA**

- Promocija knjige “Bosna i Sandžak u satiričnoj i ilustrovanoj periodici (1878-1918), autora Damira Grude”;
- Tribina: 30 godina samoopredjeljenja građana Sandžaka.

- **20. NOVEMBAR – DAN SANDŽAKA**

- Promocija knjige “SANDŽAK Stogodišnja borba za slobodu” autora Dauta Nurilera;
- Posjeta opštini Pljevlja i polaganje cvijeća kraj spomen ploče posvećene osnivanju ZAVNOS-a;
- 15. Sandžački književni susreti SAKS 2021;
- Okrugli sto: ZAVNOS - Historijske okolnosti autonomije Sandžaka.

B. ZNAČAJNE AKTIVNOSTI VIJEĆA

Bošnjačko nacionalno vijeće su tokom 2021. godine posjetili predstavnici domaćih i međunarodnih institucija, ambasada i organizacija, a također i predstavnici Vijeća su posjetili institucije, međunarodne i domaće institucije i organizacije, te održali sastanke sa ambasadorima i predstavnicima mnogih organizacija.

1. POSJETE AMBASADORA

- Ambasadorica Bosne i Hercegovine u Beogradu N.J.E. Aida Smajić posjetila je Bošnjačko nacionalno vijeće. (08. 03. 2021.)
- Odlazeći ambasador Turske u Beogradu N.J.E. Tanju Bilgić u pratnji saradnika u pozdravnoj posjeti BNV. (15. 03. 2021.)
- Generalni konzul Republike Turske u Novom Pazaru N.J.E. Bašar Bašol prvi put posjetio je Bošnjačko nacionalno vijeće 13. 04. 2021. godine a nakog toga još nekoliko puta kroz kontinuiranu saradnju.
- Novoimenovani ambasador Republike Turske u Beogradu N.J.E. Hami Aksoy posjetio je Bošnjačko nacionalno vijeće. (21. 04. 2021.)
- Delegacija Ambasade SAD u Beogradu posjetila je Bošnjačko nacionalno vijeće. (03. 06. 2021.)
- Šef misije OEBS u Srbiji, Jan Bratu, sa saradnicima posjetio je Bošnjačko nacionalno vijeće. (09. 09. 2021.)
- Predstavnici ambasade Sjedinjenih Američkih Država, Thomas Lee, politički oficir zadužen za ljudska prava i rad nacionalnih savjeta i njegovi saradnici posjetili su Bošnjačko nacionalno vijeće. (06. 12. 2021.)
- Zamjenica šefa Misije OEBS, Sara Groen sa saradnicima, posjetila je Bošnjačko nacionalno vijeće. (07. 12. 2021.)
- Predstavnik ambasade Sjedinjenih američkih država - Major Džoša Periš, ataše za Kopnenu vojsku sa saradnicima, posjetio je Bošnjačko nacionalno vijeće. (09.12.2021.)

2. POSJETE DELEGACIJE BNV INSTITUCIJAMA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU

- Delegacija BNV posjetila je Bošnjačko vijeće u Crnoj Gori i tom prilikom čestitala reizbor predsjedniku Vijeća Ejupu Nurkoviću te izbor novog saziva vijećnika. (02. 05. 2021.)
- Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća posjetila je Generalni konzulat Republike Turske u Novom Pazaru. (17. 06. 2021.)

- Delegacija BNV sastala se sa Ministrom obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog Kantona, dr. sc. Rašidom Hadžagićem, sa ciljem ostvarivanja podrške nastavi na bosanskom jeziku u Sandžaku. (16. 07. 2021.)
- Rektor Univerziteta "Džemal Bijedić" prof. dr. Elvir Zlomušica i predsjednica Vijeća dr. Jasmina Curić potpisali su Sporazum o saradnji između Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru i Bošnjačkog nacionalnog vijeća. Sporazumom je između ostalog definisano da studenti iz Sandžaka mogu studirati na ovom Univerzitetu pod istim uslovima kao i studenti iz Bosne i Hercegovine. (16. 07. 2021.)
- Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća posjetila je Bošnjačko vijeće u Crnoj Gori. (24. 08. 2021.)
- Predsjednica Vijeća obratila se na centralnoj svečanosti koja je bila organizovana povodom obilježavanja 28. septembra - Dana Bošnjaka u Skoplju, u organizaciji Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Sjevernoj Makedoniji. (29. 09. 2021.)
- Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća posjetila je novoizabranog koordinatora Turske agencije za saradnju i koordinaciju (TIKA) u Beogradu, gospodina Mehmeta Mete Anača. (08. 11. 2021.)
- Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća sastala se u Beogradu sa predsjednikom narodne skupštine Republike Turske Mustafom Sentop. (22.12.2021.)

3. POSJETE I SASTANCI SA PREDSTAVNICIMA INSTITUCIJA I ORGANIZACIJA

- Predsjednik BNV Sjeverne Makedonije Dževad Hot i predsjednik Bošnjačkog demokratskog saveza Sjeverne Makedonije Munir Kolašinac posjetili su BNV. (14. 01. 2021.)
- Predsjednik Direkcije za tursku dijasporu i srodne zajednice (YTB) Abdullah Eren sa saradnicima posjetio je Bošnjačko nacionalno vijeće. (11. 03. 2021.)
- Predstavnicima Bošnjačkog nacionalnog vijeća prisustvovali su tematskom društvenom dijalogu o prijedlogu Strategije razvoja obrazovanja i odgoja u Republici Srbiji do 2030. godine u organizaciji Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog. (18.03.2021.)
- Delegacija Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji posjetila je BNV povodom obilježavanja Dana bošnjačke zastave u Novom Pazaru. (13. 05. 2021.)
- Delegacija novopazarske Školske uprave predvođena načelnicom Mirsadom Tripković posjetila Bošnjačko nacionalno vijeće. (20. 05. 2021.)
- Ministrica za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog Gordana Čomić sa saradnicima posjetila je Bošnjačko nacionalno vijeće. (01. 06. 2021.)

- Delegacija Unije prosvjetnih sindikata R. Turske i rukovodstvo Unije sindikata prosvjetnih radnika Srbije posjetili su Bošnjačko nacionalno vijeće. (26. 06. 2021).
- Poslanici u parlamentu Velike Narodne Skupštine Republike Turske Mustafa Esgin i Zafer Işık, član gradskog parlamenta grada Burse Nihat Ari sa konzulom N.J.E. Bašarom Bašolom posjetili su BNV. (26. 07. 2021.)
- Prof. dr. Selmo Cikotić, ministar sigurnosti Bosne i Hercegovine, posjetio je Bošnjačko nacionalno vijeće. (29. 07. 2021.)
- Ministar spoljnih poslova R. Turske Mevlut Çavuşoglu posjetio BNV. (01. 09. 2021.)
- Amel Suljević, savjetnik člana predsjedništva BiH Šefika Džaferovića, posjetio je BNV. (27. 10. 2021.)
- Delegacija Helsinškog odbora za ljudska prava, na čelu sa predsjednicom Sonjom Biserko, posjetila je Bošnjačko nacionalno vijeće. (09. 11. 2021.)
- Koordinator Turske razvojne agencije TIKA, g-din Mehmet Mete Anač, konzul Republike Turske N.J.E. Bašar Bašol i g-đica Zejnep Mazlum, pomoćnica koordinatora posjetili BNV. (15. 11. 2021.)
- Delegacija udruženja “Moja adresa: Srebrenica” iz Srebrenice, predvođena Alijom Tabakovićem, predsjednikom Kluba Bošnjaka u Vijeću naroda entiteta RS i članom udruženja posjetila je Bošnjačko nacionalno vijeće. (02. 12. 2021.)

4. TRIBINE I KONFERENCIJE

- Predsjednica Bošnjačkog nacionalnog vijeća dr. Jasmina Curić učestvovala je na online konferenciji koju je organizovao Savjet R. Turske za privrednu saradnju (DEIK). (06. 05. 2021.)
- Obilježavanje 558. godišnjice Sultan Mehmed Fatihove Ahdname na kojem se dodjeljuje Povelja Prijatelj Bosne. Za 2021. godinu Povelja Prijatelj Bosne uručena je predsjednici Bošnjačkog nacionalnog vijeća dr. Jasmini Curić u znak zahvalnosti za prijateljstvo i izuzetan doprinos očuvanju i afirmaciji multikulturalne, demokratske i suverene Bosne i Hercegovine. (Sarajevo, 28. 05. 2021.)
- Tribina Bosanski jezik u identitetu Bošnjaka – strategija opstanka. Bošnjačko nacionalno vijeće organizovalo je u Brodarevu tribinu „Bosanski jezik u identitetu Bošnjaka – strategija opstanka“ posvećenu profesorima razredne nastave i roditeljima djece koja naredne školske godine upisuju prvi razred. (30.05.2021.)
- Obilježavanje jubileja 40 godina Doma kulture Prijepolje (Prijepolje, 03.07.2021.)
- Predstavnice Bošnjačkog nacionalnog vijeća učestvovala su na trodnevnom seminaru o ostvarivanju ljudskih i manjinskih prava koji je organizovalo

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog Republike u saradnji sa agencijom Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost, a uz finansijsku podršku Evropske unije. (Beograd, 25. 09. 2021.)

5. SVEČANI PRIJEMI

- Dodjela plakete BNV dr. Lejli Ćeranić za požrtvovanost i hrabrost pokazanu tokom epidemije korona virusa u Sandžaku (03.02.2021.)
- Bajramski prijem – Na prijemu su uručene pohvalnice Bošnjačkog nacionalnog vijeća pojedincima koji su se protekle godine istakli, samostalno ili u okviru svojih institucija, u humanitarnom radu: Adem ef. Demirović, Ilma Dupljak, Mirza Aličković, Selma Hasić-Manić, Jasmin Halitović, Enver Kalender te Nerma Zekić-Hoćanin. (13.05.2021.)
- Podjela vaučera učenicima generacije. (28.06.2021.)
- Oproštajna posjeta Koordinatorke turske razvojne agencije (TIKA) za Srbiju Cagla Gultekin Tosbat - uručena plaketa BNV za doprinos unaprjeđenju položaja Bošnjaka u Srbiji. (17.06.2021.)
- Prijem za Henu Kurtagić - Ženska juniorska reprezentacija Srbije zauzela je drugo mjesto i osvojila srebrnu medalju na Svjetskom prvenstvu 2021. u Rotterdamu, a Hena Kurtagić, srednji bloker Srbije proglašena je za najboljeg blokera na svjetskom prvenstvu. (28. 07. 2021.)

6. IZLOŽBE

- Izložba fotografija „Diplomatski put Alije Izetbegovića“ Bošnjačko nacionalno vijeće realizovana u saradnji sa JU Muzej „Alija Izetbegović“. (09. 07. 2021.)
- Izložba slika „Sjenica 2021“ u Novom Pazaru. (BNV, 28.09.2021.)

C. AKTIVNOSTI VIJEĆA POVODOM VAŽNIH DATUMA I DOGAĐAJA

- Bošnjačko nacionalno vijeće izdalo je saopćenje povodom Dana novinara Sandžaka. Ovaj datum se obilježava u znak sjećanja na 1. februar 1932. godine, kada je u Prijepolju izašao prvi broj lista "Sandžak". (01. 02. 2021.)
- Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća cvijeće na spomen-obilježje otetim u Štrpcima iz opštine Prijepolje. (27. 02. 2021.)
- Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća prisustvovala je obilježavanju 26 godine od genocida nad Bošnjacima „Sigurne zone UN-a“ Srebrenica. (11. 07. 2021.)
- U Bošnjačkom nacionalnom vijeću održana je konferencija za medije na kojoj je najavljen program obilježavanja Sjeničke konferencije. Na konferenciji u Sjenici, održanoj 13. i 14. avgusta 1917. godine, donijeta je Sjenička rezolucija, dokument kojim je od tadašnjih vlasti zahtijevano rješenje pitanja statusa Bošnjaka i statusa Sandžaka. Sjenička konferencija predstavlja vrlo važan i značajan datum i civilizacijski čin legitimno izabranih predstavnika građana Sandžaka u tom periodu, 12 gradonačelnika sandžačkih opština, kada je jasno iskazana težnja da obezbijede dugotrajan mir i razvoj Sandžaka za sve građane koji u njemu žive. (12. 08. 2021.)

D. SARADNJA SA ORGANIZACIJAMA I POTPISIVANJE SPORAZUMA

U okviru svojih zakonskih ovlaštenja, Vijeće je predvidjelo da saradnju sa nevladinim organizacijama, udruženjima građana i drugim organizacijama civilnog društva, čiji su ciljevi djelovanja od značaja za zaštitu prava Bošnjaka, zaštitu ljudskih i manjinskih prava, vladavinu prava i pravnu sigurnost, unaprijedi potpisivanjem sporazuma o saradnji i dodijeli konsultativno-participativni status u radu Vijeća.

U 2021. godini Vijeće je potpisalo:

- Sporazum o saradnji sa Bošnjačkom kulturnom zajednicom „Preporod“, BiH. (BNV, 22.02.2021. godine)
- Sporazum o saradnji sa Univerzitetom „Džemal Bijedić“ u Mostaru. (BIH, 15.07.2021. godine)

E. KONKURS I PODRŽANI PROJEKTI

1. JAVNI KONKURS ZA PODSTICANJE PROJEKATA OD OPŠTEG INTERESA BOŠNJAKA

Bošnjačko nacionalno vijeće je u 2021. godini, raspisalo Javni konkurs za dodjelu sredstava za izradu projekata od opšteg interesa za Bošnjake. Konkursom su bila pozvana fizička i pravna lica, a raspisan je za oblasti obrazovanja na bosanskom jeziku, kulture Bošnjaka i službene upotrebe bosanskog jezika i pisma. Konkurs je bio otvoren od 05.02.2021. godine do 21.02.2021. godine i na njega je pristiglo ukupno 52 prijave.

Bošnjačko nacionalno vijeće je Rješenjem 11.03.2021. godine obrazovalo Komisiju za dodjelu sredstava fizičkim i pravnim licima za finansiranje ili sufinansiranje projekata od opšteg interesa Bošnjaka, a komisija je formirna putem javnog poziva koji za formiranje stručne komisije čiji je zadatak bio da ocjeni projekte koji su pristigli na Javni konkurs za dodjelu sredstava iz budžeta Bošnjačkog nacionalnog vijeća.

Komisija u sastavu dr. Amela Malićević – predsjednik, Selma Ikić, Amila Ćosović, Admir Smajović i Vahid Demirović je na osnovu kriterijuma navedenih u Javnom konkursu nakon izvršenog detaljnog pregleda svih pristiglih prijava sačinila preliminarnu listu izabranih projekata i istu dostavila odborima Vijeća na davanje saglasnosti

Po dostavljenoj saglasnosti odbora, Komisija je Izvršnom odboru Vijeća dostavila obrazloženja i Prijedlog odluke o izboru projekata, kojim su predloženi projekti za finansiranje odnosno sufinansiranje iz budžeta Vijeća.

Prijedlog Komisije je bio da se podrži 21 projekat od ukupno pristiglih 52 projekta na Konkurs, 5 iz oblasti Obrazovanja na bosanskom jeziku, 14 iz oblasti Kulture Bošnjaka i 2 iz oblasti Službena upotreba bosanskog jezika i pisma.

2. PODRŽANI PROJEKTI

Projekti koje smo podržali izvan konkursa:

- Promocije knjiga koje smo finansirali
  - o Promocija knjige "S A N DŽ A K Stogodišnja borba za slobodu" (20. 11. 2021.)
- Manifestacije i druge aktivnosti:
  - o Bošnjačko nacionalno vijeće bilo je generalni pokrovitelj prvog streličarskog kupa u Novom Pazaru koji je nosio naziv „Strijela mira“. Ovaj kup organizovala je Ustanova Sandžačke igre u saradnji sa Regionalnom turističkom organizacijom Sandžaka, a na kojem je uzelo

učešće 17 takmičara u muškoj i 11 u ženskoj konkurenciji. (15. 08. 2021.)

- Projekat podrške:
  - Bošnjačko nacionalno vijeće sa Bošnjačkim vijećem u Crnoj Gori kao nosioci projekta u saradnji sa Gradom Novi Pazarom, Opštinom Tutin, Mešihatom Islamske zajednice Sandžaka, Udruženjem Svetionik, Asocijacijom Maturanata Turske (ASMAT) realizovalo projekat "Sandžačka šuma Turskoj". Cilj je bio prikupiti sredstva za kupovinu što većeg broja sadnica za sadnju u mjestima koja su nastradala prilikom velikih požara u Turskoj.
  - Prikupljena sredstva, bit će prosljeđena u Republiku Tursku Direkciji za šume, koja će odrediti lokaciju, do kraja 2021. godine gdje će biti zasađena „Sandžačka šuma“. Projekat je sprovede u koordinaciji sa konzulatom Republike Turske u Novom Pazaru i Direkcijom za šume Republike Turske.

IV. USTANOVE VIJEĆA

Vijeće kao osnivač ustanova Zavod za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji, Fondacije „Memorijalni centar Hadžet“, Centara za unapređenje obrazovanja i odgoja na bosanskom jeziku „Isa-beg Ishaković“ i Ustanove „Sandžačke igre u cilju unaprjeđenja svog rada organizovalo svoj rad kroz partnerski odnos u implementaciji zajedničkih projekata i aktivnosti.

Ustanove svoj rad i aktivnosti baziraju prije svega na aktivnostima i projektima koje sprovodi Bošnjačko nacionalno vijeće, te ove ustanove za svoj rad polažu posebne izvještaje o svom radu.

Izvještaji ustanova su usvojeni na 10. redovnoj sjednici Vijeća (održanoj 05.11.2021. godine) i ocijenjeni su kao dobar rad ovih mladih ustanova kojima je, prije svega, cilj ostvarivanje ravnopravnosti, očuvanje identiteta i razvijanja kulture Bošnjaka Sandžaka, u skladu sa Ustavom, zakonom i standardima Evropske unije.

- Aktivnosti Centra za unapređenje obrazovanja i odgoja na bosanskom jeziku „Isa-beg Ishaković“

Centar za unapređenje obrazovanja i odgoja na bosanskom jeziku „Isa-beg Ishaković“ je mlada ustanova čiji je osnivač Bošnjačko nacionalno vijeće. Centar ima za cilj stručno usavršavanje i osposobljavanje zaposlenih u odgojno-obrazovnim ustanovama u kojima se održava nastava na bosanskom jeziku te u skladu sa tim, Centar zajedno sa Vijećem radi na pripremi programa stručnog usavršavanja u oblasti književnosti i oblasti jezika. Na konkursu za odobravanje programa stalnog stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika za školsku 2022/2023, 2023/2024. i 2024/2025. godinu koji raspisuje Zavod za unapređenje obrazovanja i vaspitanja Centar je prijavio sa tri programa stručnog usavršavanja, kako iz oblasti jezika tako i književnosti.

Centru su na konkursu koji je raspisalo Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog, odobrena sredstva za realizaciju „Kratke crtice iz prošlosti Bošnjaka-historijski priručnik“. Projekat je u završnoj fazi realizacije.

- Aktivnosti Fondacije „Memorijalni centar Hadžet“

Fondacija Memorijalni centar Hadžet neprofitna i nestranačka organizacija koja samostalno i sa drugim organizacijama provodi društvene inicijative i kulturne programe. Fondacija je osnovana radi dobročinog ostvarivanja općekorisnih ciljeva. Fondacija je u 2021. godini radila na izradi tri velika projekta, kojim je konkurisala kod Ministarstva kulture i informisanja, Ministarstva pravde i kod Lokalne samouprave.

Fondacija Memorijalni centar Hadžet je u 2021. godini u saradnji sa Bošnjačkim nacionalnim vijećem radila na izradi realizacije sljedećih projekata:

- 11. maj - Dan bošnjačke nacionalne zastave: aktivnost u okviru kojeg je realizovala Smotru bošnjačkih narodnih igara SBONI;
  - 28. septembar – Dan Bošnjaka: aktivnost u okviru koje je realizovala snimanje emisije pod nazivom: „28. septembar Dan Bošnjaka“;
  - 25-27. oktobra – Dani Samoopredjeljenja: aktivnost u okviru koje je realizovala tribinu: “30 godina samoopredjeljenja građana Sandžaka”.
- Aktivnosti Ustanove „Sandžačke igre“

Ustanovu „Sandžačke igre“ je osnovalo Bošnjačko nacionalno vijeće aprila 2018. godine. Cilj Ustanove je obezbjeđivanje ostvarivanja prava pripadnika Bošnjačke nacionalne manjine u Srbiji na njegovanje kulture i tradicije. Radi ostvarivanja svojih ciljeva, Ustanova obavlja sljedeće djelatnosti: organizira kulturne manifestacije kojima se njeguje kultura i tradicija bošnjačke nacionalne manjine u R. Srbiji, razvija međunacionalna tolerancija, razumijevanje i podstiče razmjenu kulturnih dobara; prikuplja sredstva za organiziranje kulturnih manifestacija kojima se njeguje kultura i tradicija bošnjačke nacionalne manjine u Srbiji, razvija međunacionalna tolerancija, razumijevanje i podstiče razmjenu kulturnih dobara; učestvuje u projektima prekogranične saradnje sa institucijama, organizacijama i fizičkim licima u oblasti kulture; organizira manifestacije iz oblasti sportske kulture kojima se njeguje tradicija bošnjačkog naroda.

Ustanova je formirala radne podgrupe u odnosu na oblasti koje se poklapaju i sa oblastima iz republičke Strategije za sport, a zadatak radnih grupa je da sakuplja i predstavlja podatke i analize u oblastima značajnim za sport. Nakon konsultacija i prikupljanja empirijskih podataka, pristupilo se analizi i planiranju realnih ciljeva i konkretnih zadataka za naredni period sa opštim ciljem poboljšanja stanja u sportu na teritoriji Novog Pazara, Tutina i Sjenice, Priboja, Prijepolja, Nove Varoši i opština u južnom dijelu Sandžaka.

- Aktivnosti Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji

Zavod za kulturu sandžačkih Bošnjaka je ustanova kulture sandžačkih Bošnjaka koja je osnovana Odlukom Bošnjačkog nacionalnog vijeća 20. septembra 2011. godine. Cilj osnivanja ustanove od njenog osnivanja pa do danas jeste očuvanje, unapređenje i razvoj kulture pripadnika bošnjačke nacionalne zajednice.

Zavod za kulturu sandžačkih Bošnjaka, je ustanova koju je Vijeće formalno osnovana još 2011. godine, i nalazi se u neravnopravnom položaju u odnosu na Zavodu koje osnivaju ili su već osnovala vijeća nacionalnih manjina sa sjedištem na teritoriji AP Vojvodine. Od osnivanja više puta kod raznih ministarstava koji su bila nadležna za kulturu i za rad nacionalnih savjeta nacionalnih manjina, te od vlada koje su se u tom periodu mijenjale, tražena je pomoć, kako bi se ova važna ustanova našu zajednicu stavila u punu funkciju. Osnovna dva problema sa kojima se ustanova susreće su

stabilno finansiranje i pitanje nadležnosti. Zbog svega toga stoga ova ustanova godinama nije mogla da radi u punom kapacitetu.

Zavod za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji je u 2021. godini radio na izradi više projekata, kojim je konkurisao kod Ministarstva kulture i informisanja, Ministarstva pravde i kod Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave.

- Zavod je konkurisao kod Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave sa projektom pokretnog kulturnog dobra pod nazivom „Interpretacije iz bošnjačke poezije“ koji se finansira sredstvima budžeta Republike Srbije, po osnovu Konkursa za dodjelu sredstava iz Budžetskog fonda za nacionalne manjine, projekat je odobren;
- Projekat „Valorizacija i digitalizacija nepokretnog kulturnog naslijeđa Bošnjaka“ je zajednički projekat Bošnjačkog nacionalnog vijeća i Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji. Projekat je odobren i planirano je da se sve aktivnosti završe najkasnije u roku od šest mjeseci i to u periodu od jula do decembra tekuće 2021. godine.
- Projekat „Rekognisciranje i valorizacija stećaka na teritoriji Sandžaka“ Projekat se odnosi na valorizaciju, dokumentovanje i predstavljanje srednjovekovnih nadgrobnih spomenika – stećaka na teritoriji Sandžaka.
- Projekat „Izrada projekata za konzervatorsko-restauratorske radove i održivo korišćenje Stare čaršije u Novom Pazaru“

Zavod je realizovao i nekoliko aktivnosti u okviru obilježavanja 28. septembra - Dana Bošnjaka u Bošnjačkom nacionalnom vijeću; kao i aktivnosti u okviru obilježavanja 25. 26. i 27. oktobra - Dana samoopredjeljenja.

V. POSEBNI IZVJEŠTAJI

A. OBRAZOVANJE

Sistemskim zakonima u oblasti ljudskih i manjinskih prava, nacionalnih savjeta i obrazovanja i odgoja, nacionalnim savjetima nacionalnih manjina, data su određena ovlaštenja, prava i obaveze u oblasti obrazovanja i odgoja.

Bošnjačko nacionalno vijeće u Republici Srbiji poseban akcenat daje obrazovanju. Najvažnije aktivnosti u vezi sa obrazovanjem su sljedeće:

- Reforma obrazovnog sistema
    - a) Aktivnosti u okviru reforme programe nastave i učenja;
    - b) Aktivnosti u okviru reforme udžbenika;
    - c) Školska evidencija;
  - Državna matura
  - Nastava na daljinu
  - Takmičenje iz bosanskog jezika
  - Diplome za izuzetan uspjeh
  - Programi stručnog usavršavanja nastavnika
  - Studijska putovanja
  - Projekti u obrazovanju na bosanskom jeziku
    - a) Projekat „Promocija nastave na bosanskom jeziku u odgojno-obrazovnim ustanovama“;
    - b) Projekat „Bosanski jezik- temelj našeg identiteta“;
  - Dan maternjeg jezika – Dan školstva na bosanskom jeziku
  - Likovni konkurs
  - Učenici generacije
  - Posjete školama
  - Održani sastanci
  - Strategija razvoja obrazovanja i vaspitanja u Srbiji do 2030. godine
  - Odbor za obrazovanje na bosanskom jeziku
  - Bošnjački prosvjetni savjet
  - Statistički podaci
-
- Reforma obrazovnog sistema

Reforma obrazovnog sistema u Srbiji započela je 2017. godine, i od tada je na snazi novi programi nastave i učenja, nova koncepcija nastavnog programa. Ciklus promjene trajao je četiri godine, nakon kojih se zaokružuje reforma obrazovnog sistema općeg, osnovnog i srednjeg obrazovanja u Srbiji. To podrazumijeva izmjenu školske evidencije, izrade novih reformisanih nastavnih programa i udžbenika za prvi i drugi ciklus osnovne škole te za gimnazije i srednje stručne škole.

U pogledu samih programa nastave i učenja oni su drugačije koncipirani. Osim toga što su orijentisani na sadržaje, usmjereni su i na ishode kao i na sam proces učenja, ali i na samovrednovanje nastavnika u tome procesu.

U tom procesu, a u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, Bošnjačko nacionalno vijeće angažovalo je stručne timove za izradu programa nastave i učenja za osnovnu i srednju školu. Vijeće priprema programe nastave i učenja za predmet Bosanski jezik i književnost, kao i za dodatke predmetima od nacionalnog značaja kao što su Svijet oko nas, Priroda i društvo, Historija, Likovna i Muzička kultura.

Nakon pripreme i odobravanja programa nastave i učenja pristupa se izradi rukopisa udžbenika odnosno prijevoda udžbenika sa srpskog na bosanski jezik. Taj posao obavlja izdavačka kuća i dostavlja Bošnjačkom nacionalnom vijeću zahtjev za saglasnost na rukopis odnosno prijevod udžbenika. Za školsku 2020/21. godinu reformom su obuhvaćeni udžbenici za četvrti i osmi razred osnovne škole.

a) Aktivnosti u okviru reforme programa nastave i učenja

Programi nastave i učenja za 4. i 8. razred osnovne škole i 4. razred gimnazije i srednje stručne škole obuhvataju posljednju fazu reforme obrazovanja započete 2017. godine. Stručni tim uredno je pripremio prijedloge programa nastave i učenja za predmete Bosanski jezik i književnost (BJK), Bosanski jezik sa elementima nacionalne kulture (BJENK), zatim Dodatne sadržaje predmetima od nacionalnog značaja: Muzička kultura, Likovna kultura, Priroda i društvo, Historija.

Iako je prijedlog programa za 4. i 8. razred osnovne škole poslat Ministarstvu prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja (MPNTR) i Zavodu za unapređenje obrazovanja i vaspitanja (ZUOV) na odobravanje 22. novembra 2019. godine, tokom 2020. godine na sjednici Nacionalnog prosvjetnog savjeta (NPS) odobreni su programi za BJK za 4. razred, dodaci za 4. razred (muzička kultura, likovna kultura, priroda i društvo), kao i dodaci za 8. razred (muzička kultura, likovna kultura, historija), dok su PNU za BJK 8 i BJENK 8, kao i BJENK 4 još uvijek u procesu odobravanja zbog zamjerki ZUOVa i NPSa. Tim za izradu programa je na neutemeljene zamjerke ZUOVa odgovorio detaljnom analizom i obrazloženjem u vezi „spornih“ dijelova te se čekao novi odgovor Nacionalnog prosvjetnog savjeta.

Tokom 2021. godine Bošnjačko nacionalno vijeće osudilo je pokušaj Nacionalnog prosvjetnog savjeta da ospori sadržaje bitne za nacionalni identitet Bošnjaka u Sandžaku, a naročito one koji se odnose na bošnjačku historiju, književnost i ime bosanskog jezika, ali i na samo odugovlačenje cijelog procesa koji je potrajao tokom cijele 2020. i 2021. godine.

ZUOV je u maju 2021. godine dao pozitivno mišljenje na strukturu programa, međutim od tada NPS nije dao konačni stav, a konačni stav ovog Savjeta uslovljava objavljivanje programa u Službeni glasnik i njegovu zvaničnu upotrebu. Nakon reakcije Vijeća u oktobru 2021. godine održan je sastanak u Palati Srbije sa predstavnicima NPSa i MPNTR na kome je svaki sporni termin u prijedlozima pojašnjen, argumentovano i kroz primjere, međutim predstavnici NPS nisu bili spremni da tog dana donesu bilo kakvu drugu odluku osim da se nastavi komunikacija i razmatranje.

Vijeće podsjeća da je reforma nastavnih planova i programa uslovljena rokovima i da blagovremeno/neblagovremeno mišljenje NPS-a na reformisane planove i programe može ubrzati ili usporiti proces izrade i štampanja udžbenika.

b) Aktivnosti u okviru reforme udžbenika

Jedna od aktivnosti Vijeća je davanje saglasnosti na udžbenike, programe nastave i učenja. U okviru svojih aktivnosti Vijeće je za nastavu na bosanskom jeziku u pripremnom predškolskom programu, osnovnim i srednjim školama dalo za upotrebu 205 udžbenika od kojih su 53 autorska udžbenika i 152 prevedena udžbenika.

Vijeće je u 2021. godini dalo saglasnost na 20 udžbenika za nastavu na bosanskom jeziku za reformisane udžbenike za 4. i 8. razred osnovne škole. Vijeće je tokom ove godine saradivalo sa velikom brojem izdavačkih kućama poput Atosa, Logosa i Kletta. Pet urednika vrijedno je radilo na uređivanju i pregledavanju rukopisa i prijevoda udžbenika i svoj posao obavljali u predviđenom roku uz mnogo uloženog truda i rada.

c) Aktivnosti u okviru reforme školske evidencije

Prevedena je sva evidencija i javnih isprava za osnovno obrazovanje i odgoj u saradnji sa Prosvjetnim pregledom, a u skladu sa usvojenim Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije i izdavanju javnih isprava u osnovnoj školi.

- Unapređenje kvaliteta obrazovanja kroz uvođenje ispita na kraju srednjeg obrazovanja – Državna matura

Projekat *Unapređenje kvaliteta obrazovanja kroz uvođenje ispita na kraju srednjeg obrazovanja – Državna matura* Ministarstva prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja, koji finansira Evropska unija, ima za cilj da pomogne obrazovnom sistemu Republike Srbije da pripremi i sprovede završne ispite u srednjem obrazovanju.

S obzirom na veliki značaj projekta Državne mature, Bošnjačko nacionalno vijeće je iniciralo i obezbijedilo učešće srednjih škola u kojima se nastava odvija i na bosanskom jeziku u prvi pilot program ovog projekta.

Aktivnosti Projekta državne mature sprovode se prema unaprijed definisanom planu, a jedna od najznačajnijih u narednom periodu biće drugo pilotiranje tri vrste mature, tj. opće, stručne i umjetničke koje će biti sprovedeno u aprilu 2022. godine u svim srednjim školama u Republici Srbiji.

Vijeće je imenovalo i članove radne grupe koja je tokom cijele 2021. godine radila na pripremi zadataka za maturalne ispite na bosanskom jeziku. U drugo pilotiranje će biti uključeni svi opšteobrazovni predmeti: Matematika, Biologija, Fizika, Geografija, Hemija i Historija te neki od stranih jezika, zatim slijede stručni ispiti za područje rada Mašinstvo i obada metala, Elektrotehnika, Tekstilstvo i kožarstvo, Trgovina, ugostiteljstvo i turizam, Ekonomija, pravo i administracija i Zdravstvo i socijalna zaštita. Za potrebe ovog testiranja tj. za prevođenje testova na bosanski jezik uključen je stručni tim saradnika Vijeća u oblasti obrazovanja.

- Nastava na daljinu i izrada nastavnih jedinica za predmet Bosanski jezik

Bošnjačko nacionalno vijeće od 17. marta 2020. godine počelo realizaciju obrazovno-odgojnog rada učenja na daljinu i izradu nastavnih jedinica za predmet Bosanski jezik za sve razrede osnovne škole od prvog do osmog razreda i za srednju školu od prvog do četvrtog razreda, u skladu sa preporukama Ministarstva prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja od 13. marta 2020. godine.

U skladu sa činjenicom da je i tokom školske 2020/21. godine postojala potreba za obezbjeđivanjem nastavnih sadržaja za nastavu na daljinu, Bošnjačko nacionalno vijeće formiralo je ponovo tim za izradu nastavnih jedinica. Kako bi se proces odvijao nesmetano, ali i sa što većom pažnjom, odlučeno je da tim "Nastava na daljinu" treba biti podijeljen prije svega na cikluse: tim za prvi ciklus osnovnog obrazovanja, tim za drugi ciklus obrazovanja i tim za srednje obrazovanje. Timovi su dobili po jednog koordinatora koji je bio zadužen za konsultacije, zatim pregledavanje, korigovanje i odobravanje pripremljenih nastavnih jedinica. Do kraja juna 2021. godine pripremljeno je 254 nastavne jedinice (od ukupno 611 pripremljenih za školsku 2020/2021. godinu) i emitovale su se po ustaljenom rasporedu na Radio televiziji Novi Pazar. Tim je brojao 37 nastavnika i 3 koordinatora.

- Organizacija takmičenja iz bosanskog jezika

Takmičenje iz bosanskoga jezika ima za cilj da afirmiše najkvalitetnije rezultate u nastavi bosanskoga jezika, da podstakne učenike na sticanje trajnijih lingvističkih znanja o maternjem jeziku, kao i da razvije saznanje o značaju književnog jezika i jezičke kulture.

Općinsko takmičenje iz bosanskog jezika održano je 16. maja 2021. godine za učenike osmog razreda održano je u Osnovnoj školi „Avdo Međedović“ u Novom Pazaru i Osnovnoj školi „12. decembar“ u Sjenici.

Republičko takmičenje iz bosanskog jezika za učenike osmog razreda osnovne škole održano je 29. maja 2021. godine u organizaciji Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji. Domaćin ovogodišnjeg takmičenja bila je Osnovna škola "Avdo Međedović" u Novom Pazaru. Na takmičenju su učestvovali učenici osmog razreda iz Sandžaka, šest učenika osvojilo je neko od prva tri mjesta.

- Dodjela diploma za izuzetan uspjeh učenika

U skladu sa Pravilnikom o diplomama za izuzetan uspjeh učenika u nastavi na bosanskom jeziku u osnovnoj i srednjoj školi, Bošnjačko nacionalno vijeće je tradicionalno, na kraju školske 2020/21. godine, dodijelilo diplome za učenike u nastavi na bosanskom jeziku.

Diploma „Muhamed Hevai Uskufi“ dodijeljena je učenicima za izuzetan opći uspjeh u učenju i primjernom vladanju. Ove školske godine dodijeljeno je 220 „Muhamed Hevai

Uskufi diploma. Diploma „Avdo Međedović“ dodijeljena je učenicima za izuzetan uspjeh iz pojedinog nastavnog predmeta koji je izučavan najmanje dvije školske godine. Ove školske godine dodijeljeno je 490 „Avdo Međedović“ diploma.

- Realizacija programa stručnog usavršavanja nastavnika

Za razliku od prethodnih godina tokom školske 2020/2021. godine održano je manji broj programa stručnog usavršavanja za nastavnike u cilju unapređivanja nastave na bosanskom jeziku zbog važećih Covid-19 mjera, kojima se zabranjivalo masovno okupljanje.

09. 01. 2021. godine – U okviru svojih programskih aktivnosti vezanih za stručno usavršavanje nastavnog kadra Bošnjačko nacionalno vijeće je organizovalo radionicu na kojoj je predstavljena online platforma za STEM obrazovanje i dio je programa stručnog usavršavanja „Primjena STEM pristupa u predškolskom odgoju i obrazovanju“ za odgajatelje predškolskih ustanova iz Sandžaka koje je BNV započelo u oktobru prošle godine. Neposredni realizator stručnog programa je Centar za poslovnu i akademsku izuzetnost „Clever centar“ iz Novog Pazara, a predavač doc. dr. Edis Mekić.

30. 05. 2021. godine – Odbor za obrazovanje organizovao je u Brodarevu tribinu „Bosanski jezik u identitetu Bošnjaka – strategija opstanka“ posvećenu profesorima razredne nastave i roditeljima djece koja naredne školske godine upisuju prvi razred. Javna tribina koja je održana u Brodarevu organizovana je u okviru programa promocije upisa djece na nastavu na bosanskom jeziku u Sandžaku koji Bošnjačko nacionalno vijeće sprovodi na godišnjem nivou, i to u periodu upisa u obrazovno-odgojne ustanove u Sandžaku.

27. 09. 2021. godine – Bošnjačko nacionalno vijeće je organizovalo seminar „Metode rada u nastavi historije – ishodi učenja“ za profesore historije u okviru programa obilježavanja 28. septembra – Dana Bošnjaka. Predavači na seminaru bili su eminentni profesori iz Tuzle uvaženi prof. dr. Izet Šabotić i Mr. Mirza Čehajić.

- Afirmacija jezika, kulture i tradicije Bošnjaka kroz organizaciju studijskih putovanja

Bošnjačko nacionalno vijeće finansijski i organizaciono podržava studijska putovanja koja za cilj imaju afirmaciju jezika, kulture i tradicije Bošnjaka, međutim, tokom 2021. godine prilike u zemlji i regionu nisu bile povoljne za ovakvu vrstu aktivnosti.

- Projektne aktivnosti u oblasti obrazovanja na bosanskom jeziku
  - a) Projekat „Promocija nastave na bosanskom jeziku u odgojno-obrazovnim ustanovama“

Obrazovanje na maternjem bosanskom jeziku je jedno od prava djeteta, ali bez obzira na prisutnost formalnih odredbi u okviru postojećih dokumenata i propisa, svakodnevno svjedočimo činjenici da su dječja prava neadekvatno zaštićena i promovisana. Nedovoljna informisanost, zlonamjerni komentari, neutemeljene tvrdnje poput nedostatka dostupnih udžbenika čine da roditelji ili staratelji uskraćuju djeci obrazovanje na maternjem jeziku prilikom upisa bošnjačke djece u redovan sistem odgojno-obrazovnog procesa. U želji da ohrabri roditelje da za jezik pripremnog predškolskog programa odaberu bosanski jezik, bez bojazni da neće imati neophodne udžbenike, Vijeće je pokrenulo projekat kupovine radnih listova na bosanskom jeziku za sve buduće predškolce.

Projektom „Promocija nastave na bosanskom jeziku odgojno-obrazovnim ustanovama“ od strane donatora iz inostranstva obezbijedena su sredstva za kupovinu 2.000 udžbeničkih kompleta za predškolce u vrijednosti od 30.000,00 eura. Pored toga Vijeće je obezbijedilo i 2.000 bojica i 2.000 svezaka.

Podjela udžbenika *Moj svijet*, *Moja matematika*, *Početnica*, autorica Resmija Korać, Farisa Fetahović i Elvedina Koničanin, počela je sa realizacijom 03. septembra 2021. godine posjetom Predškolskoj ustanovi „Habiba Stočević“ u Tutinu i tom prilikom uručeno je 600 udžbeničkih kompleta predškolcima kod kojih se odgojno-obrazovni rad izvodi na bosanskom jeziku.

Posjete i podjele udžbenika nastavljene su sa Dječijem vrtićem „15. juli“ u Sjenici, predškolcima je podijeljeno 110 udžbeničkih kompleta, kao i PU „Maslačak“ gdje je 209 predškolaca odabralo da pripremi predškolski program slušaju na maternjem bosanskom jeziku.

Podjele su nastavljene i u DV „Dječija radost“, Izdvojeno odjeljenje „Jošanica“ u Lukarima, izdvojeno odjeljenje u Sebečevu i PU „Mladost“ iz Novog Pazara i tom prilikom podijeljeno ukupno 377 udžbeničkih kompleta za pripremi predškolski program na bosanskom jeziku. Ustanovi koji obuhvata „Nahla“ vrtiće u Novom Pazaru i Tutinu uručeno je 160 kompleta. Projekat je uspješno završen 27.10.2021. godine.

- b) Projekat „Bosanski jezik- temelj našeg identiteta“

Tokom mjeseca aprila članice Odbora za obrazovanje, Elvira Đekić i Indira Hadžibulić, u saradnji sa stručnim saradnicama za obrazovanje, pripremile su projekat promotivnih video spotova, bilborda, flajera koji su za cilj imali promociju nastave na maternjem jeziku pod nazivom „Bosanski jezik-temelj našeg identiteta“. Promotivni video spotovi prikazali su nastavne sadržaje koji se izučavaju u nastavi na maternjem bosanskom jeziku.

- Obilježavanje 21. februara – Dana maternjeg jezika i Dana školstva na bosanskom jeziku

U okviru obilježavanja 21. februara – Dana maternjeg jezika i Dana školstva na bosanskom jeziku u saradnji sa Centrom za unapređenje obrazovanja I odgoja na bosanskom jeziku "Isa-beg Ishaković" organizovana je Konferencija na temu „Stanje i perspektive maternjeg jezika“.

Učesnici Konferencije bili eminentni profesori sa Univerziteta „Džemal Bijedić“ iz Mostara, te ministar doc. dr. Rašid Hadžović, ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta HN Kantona

25.02.2021. godine – Učenici šestog razreda Osnovne škole „Desanka Maksimović“ iz Novog Pazara posjetili su Bošnjačko nacionalno vijeće povodom Međunarodnog dana maternjeg jezika. Učenici su izveli dramatizaciju pjesme "Mačak se vratio iz hajduka" autora Hajra Ikića te prikazali video snimak "Nema frke uz unuke".

- Sprovođenje Likovnog nagradnog konkursa „Moja zastava, moj ponos“

Bošnjačko nacionalno vijeće, povodom 11. maja – Dana bošnjačke nacionalne zastave, raspisalo je likovni nagradni konkurs „Moja zastava, moj ponos“ za predškolce i učenike mlađih razreda u Sandžaku. Konkurs je raspisan u tri kategorije i to za predškolce, učenike prvog i drugog, te učenike trećeg i četvrtog razreda osnovne škole. Konkurs je trajao od 14. do 28. aprila ove godine.

Na konkursu je pristiglo 797 radova. Pored devet najboljih radova, izdvojeno je preko dvadeset pohvaljenih, a najveći broj pohvaljenih radova pristigao je iz DV „Pčelica“ iz Novog Pazara. Vijeće je tom prilikom dodijelilo nagrade najboljima u vidu štafejala, piši-briši tabla, satića smartića, montažne kućice za igru.

- Prijem za učenike generacije u nastavi na bosanskom jeziku

Vijeće je i ove godine organizovalo prijem za učenike generacije i tom prilikom uručene su i pohvalnice razrednim starešinama učenika generacije, ali i pohvalnice nastavnicima bosanskog jezika koji su pripremali najbolje na Republičkom takmičenju iz bosanskog. Na ovaj način Bošnjačko nacionalno vijeće daje punu podršku učenicima i nastavničkom kadru i motivaciju za dalji uspjeh.

- Saradnja sa obrazovno-odgojnim ustanovama u Sandžaku

Saradnja za obrazovno-odgojnim ustanovama u Sandžaku ogleda se najprije u kontinuiranoj komunikaciji, posjetama te održavanju zajedničkih i pojedinačnih sastanaka.

a) Posjete školama i predškolskim ustanovama

Bošnjačko nacionalno vijeće je, tokom 2021. godine, nastavilo sa posjećivanjem škola i kontinuirano održavalo sastanke sa direktorima osnovnih, srednjih škola, kao i predškolskih ustanova. U okviru redovnih aktivnosti koje se sprovode prije početka upisa prvaka u osnovne i srednje škole, rukovodstvo Bošnjačkog nacionalnog vijeća započelo je posjete obrazovno-odgojnim ustanovama u Sandžaku.

Između ostalog u februaru ove godine posjetili su Osnovnu školu „Svetozar Marković“ u Brodarevu i tom prilikom sa predstavnicima uprave škole razgovarali o implementaciji nastave na bosanskom jeziku i procesu upisa djece u prvi razred osnovne škole. Predstavnici BNV i uprave ove prijelomske škole usaglasili su se da će nastaviti da rade kao jedan tim na istom zadatku i sa istim ciljem - kvalitetna nastava na bosanskom jeziku.

Mart-April 2021 – Predstavnici Bošnjačkog nacionalnog vijeća posjetili su novopazarske osnovne i srednje škole i tom prilikom direktorima uručili knjige „Interpretacije iz bošnjačke književnosti“. Posjetama su, između ostalih, bile obuhvaćene osnovne škole „Bratstvo“, „Stefan Nemanja“, „Meša Selimović“ i „Halifa bin Zaid Al Nahjan“, „Dositej Obradović“, Škola za dizajn tekstila i kože i dr.

Na sastancima je bilo riječi o implementaciji i poboljšanju kvaliteta nastave na bosanskom jeziku te upisu učenika u prvi razred.

Mart 2021 – Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća posjetila je Osnovnu školu „Dositej Obradović“ u Bijelim Vodama i tom prilikom se sreća sa predstavnicima uprave ove škole. Delegacija BNV je prisustvovala i sastanku roditelja budućih učenika prvog razreda i donirala komplete udžbenika koje će djeca u nastavi na bosanskom jeziku koristiti od naredne školske godine. Tom prilikom dogovoreno je zajedničko djelovanje Vijeća i škola u procesu implementacije nastave na bosanskom jeziku u višim razredima (od petog do osmog razreda) te zajedničkog rješavanja svih problema sa kojima se susreću djeca koja nastavu pohađaju na maternjem jeziku Bošnjaka.

Oktobar 2021 – Delegacija Bošnjačkog nacionalnog Vijeća ponovo je posjetila školu „Dositej Obradović“ i kao što je dogovoreno prilikom prvog sastanka sa rukovodstvom škole, podijeljeni su besplatni udžbenički kompleti za učenike petog razreda koji od ove školske godine nastavu pohađaju na bosanskom jeziku. Također uručen je i laptop računar za kabinet odjeljenja na bosanskom jeziku, kao i knjige „Interpretacije iz bošnjačke književnosti“. Za sve profesore predmetne nastave, koji u ovoj školi po prvi put drže nastavu na bosanskom jeziku, obezbijeđeni su besplatni udžbenici na bosanskom jeziku za predmet koji predaju.

b) Održavanje redovnih sastanaka u djelatnosti obrazovanja i odgoja

Bošnjačko nacionalno vijeće pridaje veliki značaj i saradnji sa Školskom upravom u Novom Pazaru, koja je od izuzetne važnosti za pružanje podrške i praćenje realizacije projekata u djelatnosti obrazovanja i odgoja na svim nivoima, kao i u predlaganju postupaka za usavršavanje obrazovanja na jezicima nacionalnih manjina.

Delegacija novopazarske Školske uprave predvođena načelnicom Mirsadom Tripković je u maju 2021. godine posjetila Bošnjačko nacionalno vijeće i tom prilikom

se susrela sa rukovodstvom Vijeća. Na sastanku je bilo riječi o unapređivanju saradnje između Vijeća i Školske uprave Novi Pazar u cilju kvalitetnije nastave na bosanskom jeziku u Sandžaku.

U okviru svojih redovnih aktivnosti 07. juna 2021. godine, organizovan je sastanak sa direktorima i pedagogima osnovnih škola na teritoriji grada Novog Pazara. Ovaj susret bio je prilika da se razgovara na temu obrazovanja na bosanskom jeziku i proces upisa učenika u prvi razred osnovne škole u nastavi na bosanskom jeziku. Direktori škola upoznali su predsjednicu Vijeća sa trenutnim stanjem vezanim za upis učenika u prvi razred osnovne škole koji započinje aprila mjeseca svake godine. U većini škola do juna bilo je upisano oko 70% djece koja su stekla pravo upisa u prvi razred osnovne škole za školsku 2021/22. godinu, što je dovelo do zaključka da su prva dva mjeseca od početka upisa najvažnija za djelovanje i ohrabrivanje roditelja da upisuju djecu u nastavu na svom maternjem jeziku.

Delegacija Unije prosvjetnih sindikata Republike Turske i rukovodstvo Unije sindikata prosvjetnih radnika Srbije posjetili su Vijeće u junu 2021. Godine a tema posjete bila je obrazovanje tokom pandemije, te odgovor obrazovnog sistema u budućnosti.

Doktoranti Filološkog fakulteta u Beogradu iz oblasti jezika sa posebnim osvrtom na bosanski jezik, čije je profesionalno usavršavanje važno i za napredak bošnjačke zajednice, Ersan Muhović, Ajla Selimović i Adnan Bjelak posjetili su Bošnjačko nacionalno vijeće i izrazili želju i spremnost da svoje stečeno znanje iskoriste za dobrobit svoje zajednice.

- Strategija razvoja obrazovanja i vaspitanja u Srbiji 2030

U martu 2021. godine Bošnjačko nacionalno vijeće uputilo je svoje izmjene i dopune prijedloga Strategije razvoja obrazovanja i vaspitanja u Srbiji do 2030. godine u kojima je naglašeno da u analizi stanja prijedloga državne Strategije nije jasno i precizno uočen problem obrazovanja na jezicima manjina.

„Pitanju obrazovanja pripadnika nevećinskih zajednica prilazi se samo deklarativno iznošenjem potrebe za poboljšanjem stanja uglavnom u pogledu stalnog stručnog usavršavanja zaposlenih u obrazovanju, te potrebu poboljšanja stanja na nivou visokoškolskog obrazovanja, ali bez ikakve konkretizacije u obliku nekog posebnog cilja, mjere ili aktivnosti.“ – ističe se u primjedbama Bošnjačkog nacionalnog vijeća upućenim Ministarstvu prosvjete Republike Srbije.

- Odbor za obrazovanje na bosanskom jeziku

U skladu sa ovlaštenjima u oblasti obrazovanja, shodno zakonskim odredbama i Statutu Bošnjačkog nacionalnog vijeća formiran je Odbor za obrazovanje na bosanskom jeziku koji se bavi svim relevantnim pitanjima koja se tiču obrazovanja pripadnika bošnjačke nacionalne zajednice.

Odbor priprema prijedloge odluka Vijeća i Izvršnog odbora Vijeća, zatim strategije, planove, programe, platforme i pokreće inicijative za potrebe Vijeća radi ostvarivanja prava Bošnjaka u obrazovanju garantovanih Ustavom i zakonom. U skladu sa Statutom Vijeća, Odbor za obrazovanje broji 7 članova.

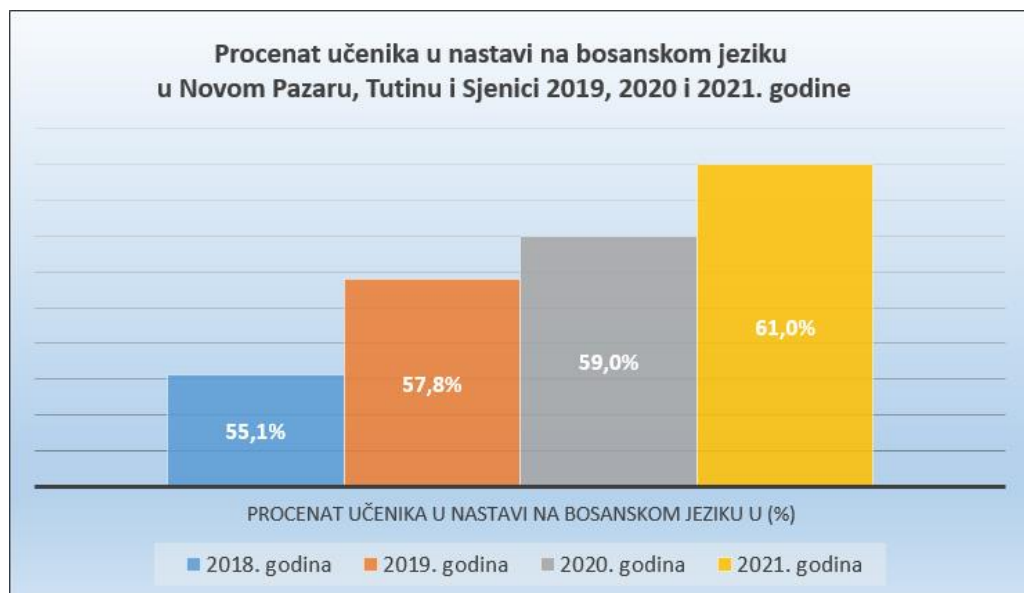
Odbor za obrazovanje u toku 2021. godine održao je 5 redovnih sjednica kao i veliki broj sastanaka putem online platformi na kojima se razmatrao veliki broj prijedloga, zahtjeva, inicijativa i sl.

- Bošnjački prosvjetni savjet

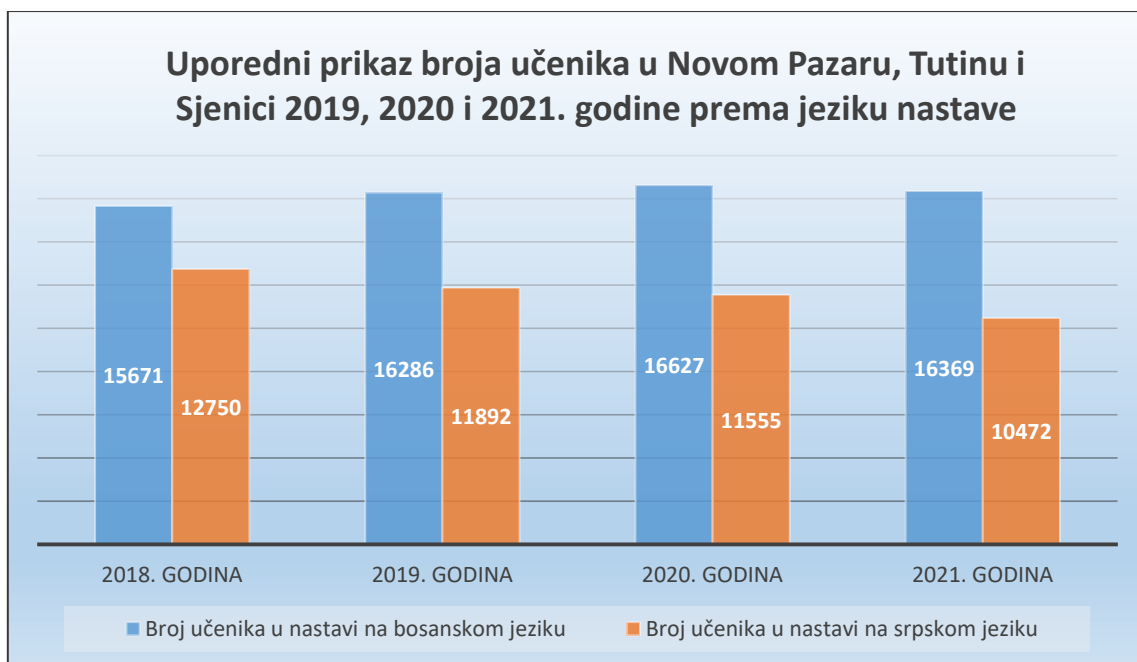
Bošnjački prosvjetni savjet je stručno tijelo Bošnjačkog nacionalnog vijeća koje se bavi praćenjem razvoja i unapređivanjem kvaliteta obrazovanja i odgoja u nastavi na bosanskom jeziku predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja.

- Prezentacija statističkih podataka

Nastava na bosanskom jeziku u sandžačkim školama počela je 2013. godine kada se za nju opredijelilo 4545 učenika. Svaka naredna godina bila je uspješnija od prethodne te, tako u 2021/2022. školskoj godini nastavu na bosanskom jeziku pohađa 16 369 učenika, što čini 61% ukupnog broja učenika u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama u Novom Pazaru, Tutinu, Sjenici i Prijepolju koji iznosi 26 841.

Analizom podataka iz prethodne godine, kada je procenat učenika u nastavi na bosanskom jeziku u odnosu na ukupni iznosio 59%, i ove školske godine sa 61%, utvrđen je porast učenika u nastavi na bosanskom jeziku od 2%.

Uporedni prikaz broja učenika prema jeziku nastave za prethodne tri godine¹ pokazuje da je nastava na bosanskom jeziku evidentno dominantnija.

Također, analizom podataka o upisu djece dorađe za polazak u prvi razred osnovne škole zaključeno je da je ove školske godine u prvi razred upisano ukupno 2087 prvaka, od čega 726 u nastavi na srpskom jeziku, a 1361 učenik u nastavi na bosanskom jeziku što čini 65,2% od ukupnog broja upisanih prvaka.

Važno je napomenuti da u Brodarevu, Prijepolje, učenici već četvrtu godinu zaredom upisuju prvi razred osnovne škole birajući nastavu na bosanskom jeziku, što čini ukupno 52 učenika koji se školuju na svom maternjem bosanskom jeziku.

B. PRAVNA SLUŽBA

Tokom 2021. godine, pravna služba:

- sastavljala je rješenja, ugovore i druga pojedinačna akta iz radno-pravnih odnosa, pripremala prijedloge odluka Izvršnog odbora kao i druge pravne akte Vijeća.
- pripremala je i izrađivala interne opšte akte neophodne za redovan rad Vijeća.
- konstanto prati promjenu propisa u skladu sa ovlaštenjima koja pripadaju Bošnjačkom nacionalnom vijeću iz oblasti obrazovanja, kulture, informisanja i službene upotrebe jezika i pisma, te pružala pravnu pomoć stručnim saradnicima u Vijeću.

¹ Ukupan broj učenika u obrazovnom sistemu u Novom Pazaru, Tutinu i Sjenici za 2021. godinu iznosi 26 841 što čini 1341 učenik manje u odnosu na prethodnu 2020. godinu (28 182) koje je bila u porastu za 4 učenika u odnosu na 2019. godinu (28 421 učenik).

- u skladu sa zakonskim obavezama, pripremila je neophodna dokumentacija za sprovođenje Popisa osnovnih sredstava u Vijeću zaključno sa danom 31.12.2020. godine.
- pripremila je konkursnu dokumentaciju za Javni konkurs za dodjelu sredstava iz budžeta Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji za podsticanje projekata od opšteg interesa Bošnjaka koje realizuju fizička i pravna lica. Pravna služba je pripremila svu prateću dokumentaciju kao i sve ugovore zaključene sa korisnicima sredstava kao i anekse ugovora te pružala pravnu pomoć korisnicima sredstava u toku realizacije projekata.
- pripremila je Pravilnik o javnim nabavkama BNV u skladu sa novim Zakonom o javnim nabavkama te sprovela neophodne nabavke tokom godine.
- uputila je pritužbu Zaštitniku građana protiv Ministarstva prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja zbog izdavanja udžbenika za 8. razred osnovne škole u nastavi na srpskom jeziku u kojima se negira postojanje bosanskog jezika.
- uputila je pritužbu Povereniku za zaštitu ravnopravnosti i Zaštitniku građana protiv Skupštine opštine Sjenica zbog kršenja zakonske procedure u vezi sa imenovanjem članova školskog odbora u tri škole u kojima se nastava izvodi na bosanskom jeziku.
- pratila je sudske postupke u kojima je Bošnjačko nacionalno vijeće strana u sporu i pružala neophodne informacije i dokumentaciju punomoćnicima.
- postupala je po zahtjevima za informacije od javnog značaja koje su pristigle na adresu Vijeća tokom 2021. godine i upućivala zahtjeve za informacije od javnog značaja za potrebe Vijeća drugim institucijama.

Bošnjačko nacionalno vijeće je u okviru aktivnosti na izradi i izmjeni zakona koji obuhvataju nadležnosti vijeća učestvovalo kroz radne grupe i radna tijela u izradi sljedećih zakona:

- Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kulturi (18.02.2021.) Ministarstvu kulture i informisanja poslati: (prijedlozi izmjena i dopuna Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kulturi poslati su 19.02.2021.)
- Prijedlog strategije razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine sa Akcionim planom za period 2021-2023. Godine;
- Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom informisanju (09.07.2021.)

C. SLUŽBA INFORMISANJA

Bošnjačko nacionalno vijeće je tokom 2021. godine izdalo više od **210** saopćenja, informacija za javnost i najava za medije. Na internet sajtu Vijeća objavljeno je više od 190 tekstova o aktivnostima i događajima koji su važni za rad BNV-a, te redovno svoje aktivnosti predstavljalo i putem društvenih mreža.

U okviru svojih redovnih aktivnosti, obavještavanja medija, Bošnjačko nacionalno vijeće je redovno održavalo konferencije za novinare i sastanke sa predstavnicima medija i NVO.

D. IZVJEŠTAJ O RADU PODRUČNOG UREDA U PRIJEPOLJU

Područni ured Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Prijepolju otvoren je 23. februara 2019. godine.

U toku 2021. godine, Ured u Prijepolju realizovao je sljedeće aktivnosti:

- obilježavanje 28. godina od zločina u Štrpcima i polaganje cvijeća kod spomen-obilježja otetim u Štrpcima (27.02.2021.godine)
- realizovana je sjednica Izvršnog odbora Vijeća u Prijepolju (27.02.2021.godine)
- organizovan je sastanak sa direktorom preduzeća „Svetlost“ iz Prijepolja u okviru plana aktivnosti vezanih za realizaciju projekta rekonstrukcije prijepoljske musale (17.03.2021.godine)
- posjećena je OŠ „Svetozar Marković“ u Brodarevu (29.05.2021.godine)
- organizovano je obilježavanje 100 godina od osnivanja društva „Gajret“ u Prijepolju uz podršku Vijeća (27.05.2021.godine)
- inicirana je i održana tribina u Brodarevu pod nazivom „Bosanski jezik u identitetu Bošnjaka – strategija opstanka“ (30.05.2021.godine)
- iniciran je i održano je niz sastanaka u Muzeju u Prijepolju sa direktorom te ustanove i predstavnicima lokalne vlasti u Prijepolju radi uspostavljanja saradnje u cilju obnove Prijepoljske musale (15.06.2021.godine)
- upućena je pritužba Povjereniku za zaštitu ravnopravnosti povodom uklanjanja bošnjačke zastave sa jarbola na zgradi opštine Prijepolje u koordinaciji sa Pravnom službom (17.06.2021.godine)
- održana je konferencija za novinare u Prijepolju povodom zahtjeva Vijeća da se kamena ploča iz 1909. godine ugradi u Fatihov most u Prijepolju (29.06.2021.godine)
- Održan sastanak sa predsjednikom opštine Prijepolje i opštinskim vijećem o položaju i pravima Bošnjaka u Prijepolju (29.06.2021.godine)
- Na osnovu usvojenog zahtjeva roditelja i učitelja OŠ „Svetozar Marković“ u Brodarevu, izvršena je podjela besplatnih udžbenika za učenike ove škole koji pohađaju nastavu na bosanskom jeziku i to 2 udžbenička kompleta za prvi razred, 9 udžbeničkih kompleta za drugi razred, 7 udžbeničkih kompleta za treći razred i 10 udžbeničkih kompleta za četvrti razred (04.09.2021.godine)
- Povodom obilježavanja 20. novembra-Dana Sandžaka, delegacija Vijeća posjetila je Pljevlja i tom prilikom položila cvijeće ispred pljevaljske gimnazije, na mjestu gdje je 1943. godine formiran ZASVNOS.

VI. PODACI O RADU GLAVNOG UREDA I SLUŽBI VIJEĆA

Bošnjačko nacionalno vijeće tokom 2021. godine redovno izrađivalo izvještaje, presjek stanja, informisanje u vezi sa radom Vijeća, te izradilo više izvještaja, zapisnika, transkripata, obavještenja, pregleda i sl.

Glavni ured i služba Vijeća aktivno radi na transparentnosti Vijeća i u skladu sa tim pokrenuti su i mjesečni susreti sa predstavnicima medija i nevladinog sektora, redovno se ažurira sajt Vijeća, društveni mediji i šalju se saopćenja za javnost.

Bošnjačko nacionalno vijeće je u 2021. godini izradilo preko 1060 unikatnih dokumenata (dopisa, informacija, izvještaja i dr. poslatih i primljenih dokumenata), uputilo preko 2000 pojedinačnih emailova na preko 25.000 email adresa, primilo preko 5000 pojedinačnih emailova (saopćenja, dopisa, poziva, obavještenja, izvještaja i dr.) koji su obrađeni, proslijeđeni, na koje je odgovoreno i sl.

Bošnjačko nacionalno vijeće je tokom 2021. godine poštom redovno slalo sve dopise, obavještenja, izvještaje i sl. U skladu sa potrebama Vijeća putem brze pošte poslalo 120 pošiljki, kao i 1707 čestitki svim prvacima za školsku 2021/2022.

Napomena:

Radno angažovana lica u Glavnom uredu Vijeća čine Stručnu službu koja je , pored navedenih dokumenata, dopisa, odluka, mišljenja i sl. svakodnevno angažovana na dnevnim aktivnostima i poslovima Vijeća.

U svakodnevne aktivnosti spadaju sljedeći poslovi:

- redovno informisanje nadležnih, sekretara, predsjednika Izvršnog odbora, predsjednika odbora o svim obavezama, planiranim aktivnostima, pozivima, dopisima, zahtjevima i sl. kao i pribavljanje odgovarajućeg odgovora, zaključaka, stava i sl. radi realizacije istih i radi što boljeg rada Vijeća;
- pozivanje, obavještavanje i dostavljanje materijala, prosljeđivanje zaključaka i mišljenja organima, predsjednicima odbora i tijela Vijeća, autorima planova i autorima udžbenika, saradnicima, profesorima i nastavnicima i dr;
- organizacija sastanaka, događaja, manifestacija, skupova i prijema u Vijeću (pozivanje na sastanak, zakazivanje, potvrđivanje, slanje materijala, organizacija sastanka, protokol, uređenje prostora, ozvučenje, pozivanje medija i gostiju, posluženje, realizacija kateringa i prijema, uređenje sale i dr.)
- praćenje svih sastanaka i aktivnosti u Vijeću, izrada izvještaja, slikanje, snimanje, izrada saopćenja i dr.
- preuzimanje obaveza u vezi sa pozivima za sastanke, skupove, manifestacije, seminare i okrugle stolove (potvrđivanje, informisanje, postavljanje na Google kalendar, spremanje materijala, organizacija prijevoza, putovanja i dr.)
- izrada izvještaja, zapisnika, preslušavanje materijala i izrada transkripata i zapisnika, sjednica, sastanaka, skupova i dr.;

- prekucavanje i umnožavanje materijala za potrebe organa Vijeća;
- izrada kompjuterskih priprema za štampu za potrebe Vijeća (pozivnice, čestitke, bilbordi, rolbaneri, table za događaje i manifestacije i dr.)
- redovno provjeravanje pristigle pošte (email i poštom, i na pisarnici Vijeća), njihovo zavođenje, umnožavanje kao i obavještanje, sekretara Vijeća, predsjednika Izvršnog odbora i predsjednika odbora odnosno i lica kojima je namijenjeno, u skladu sa potrebama;
- obezbjeđivanje materijalnih sredstava za rad Vijeća, održavanje opreme i kompjutera u Vijeću;
- realizacija plaćanja pristiglih računa i obaveza Vijeća;
- organizacija, zakazivanje, realizacija i pružanje podrške u organizacionom i tehničkom smislu sastancima, skupovima i seminarima;
- u povremene redovne poslove Vijeća spadaju i izrada finansijskih izvještaja za Kancelariju za ljudska i manjinska prava, izrada projekata za Konkurse i sl.
- u tekuće i stalne poslove u Vijeću spadaju i zavođenje svih dokumenata, u elektronskoj i papirnoj formi, kao i uređivanje i sređivanje arhive Vijeća i dokumenata Vijeća, slanje dokumenata Vijeća odgovarajućim institucijama i pojedincima kao i prosljeđivanje primljenih dokumenata odgovarajućim licima u Vijeću i telefonska komunikacija u vezi sa sastancima, obavezama i sl.
- Stručna službu Vijeća čine saradnici za oblast obrazovanja, kulture, službene upotrebe jezika i pisma, informisanje, pravne službe koja su također i pripremila ovaj izvještaj.

U Novom Pazaru, 22.12. 2021.godine

Bošnjačko nacionalno vijeće
Stručna služba